Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД УНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабрийн 21-hээ гарана | № 14 (17437) | 1987 оной январийн 17, суббото | Сэн 3 мүн.

КПСС-эй ОБКОМДО

КПСС-эй областной комитедэй бюрогой эзэлжээтэ заседани болобо. «КПСС-эй XXVII съездын эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, ажалшадай политическэ болон экономическа hуралсал эмхидхэхэ талаар КПСС-эй Тарбагатайн райкомой ябуулдаг худалмэри тухай» асуудал заседани дээрэ хэрагдаа. Районой коммунистнуудай болон ажалшадай политическэ болон экономическа hуралсал эмхидхэхэ талаар КПСС-эй райком, партийна эхий организацинууд горитой худалмэри ябуулhан байна. Тиигэхэ зуураа партийн XXVII съездын материалнуудые үзэлгэдэ дутагдалнууд горитои биигэжэ тэмдэглэгдээ. Бүхы ажалшадай гурбанайнь нэгэ хуби, коммунистнуудай хахадhаа үлүүхэниинь партийна болон экономическа hургуулида ябаа. Зарим коллективүүдтэ политическэ хэшэл хоишолуулагдана, тайалдуулагдана. Кондитерска фабрикада, агропромстройн ПМК-да hуралсалай энэ жалай хэшэлнүүд гэгдэжэ эхилhэн байна. Зарим хэшэлнүүдынь ейын тэдыса, доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Шудалжа байгаа материалнуудаа үйлэдбэриин, социальна болон хүмүүжүүлгын асуудалнуудтай холбоогуйгоор зоана. Тэрэшэлэн хүтэлбэрилхы кадрнуудай hуралсалда дутагдалнууд бии. Тэдэнэр пропагандистска худалмэридэ ейтоогоор хабаадуулагданагүй. Зарим пропагандистнар партийна даабаридаа харюусалгагүйгоор хандана, хэшэлнүүдтэ hулаар бэлдэнэ. Үнгэргэгдэжэ байгаа хэшэлнүүд ажалшадай политическэ болон экономическа hуралсалгын экономическа арга саашадань нарижуулан hайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Советдэй тогтоол бэлүүлхэ талаар Сэлэнгын РАПО-гой ябуулдаг худалмэри тухай» асуудал сюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Ажахын тоосоо, хамтын подряд, ажалай эмхидхэлэй болон тулбэриин түрүү арга нэбтэрүүлхэ талаар худалмэри районы соо ябаа ябуулагдана гэжэ тэмдэглэгдэhэн байна. 1986 ондо худөө ажахын үргамалнуудай муу бэшэ ургаса абтаа, малай тэжээл ехэршье, шанартайгаршье бэлдэхэгдээ, мал ажалай ашаг шэмэ зарим тэды дээшэлээ.

Гэхэ зуура КПСС-эй ЦК-гай ба СССР-эй Министрнүүдэй Советдэй тогтоол район дотор хангалтагүйгоор дүүргэгдэжэ байна гэжэ обкомой бюро тэмдэглэбэ. Зарим ушарта энэ худалмэри ейын тэдыса хэгдэнэ, ажахын тососоной даабари үндэhэ баримтагүйгоор үгтэнэ, энэндэ мэргэжэлтэй болон дүүргэхэ үйлэтай хүнүүд муу са хабаадалсана, даабариин дүүргэлтын, гаргашалалгын лимит сахилгын хойноhоо хиналта ейотоор бэелүүлэгдэнэгүй. Мал ажалай hалбаринуд дээрэ бригадна подрядай гурим нэбтэрүүлэ, үйлэдбэриие цехова гуримда орууладга гэхэ мэтын түрүү арга дүршэлнүүд халирхайгаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Ажахы эрхилэлгын хэрэгые нарижуулан hайжаруулгын шухала олон асуудалнууд РАПО-гой заседани дээрэ харагдакагүй. РАПО хадаа саарhан хэрэгтэ дарагдаhан зандаа. Жэшээнь, нёдондо 1985 онойхидо орходоо 30 процент ехэ элдэб документүүдые районойгоо ажахынуудта болон дээдын зургаануудта ябуулhан байха юм.

РАПО-гой хүтэлбэрилэгшэдэй болон тэрэнэй hалбаринуудай тушаалтадай хэрюуселга дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй Гусиноозерскын горком шухала хэмжээнүүдые абаагүй гэжэ бюро дээрэ тэмдэглэгдээ.

Ажахын эмхидхэлэй болон политическэ худалмэриин дутагдалтай байhан ушар колхоз болон совхозуудай, үйлэдбэриин арга боломожнуудые гүйсэд хэрэглэхэ арга олгоногүй. Газар тариалангай болон мал ажалай ашаг шэмэ абалга урданажхиhаа үлүү дээшээ гаранагүй.

КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Советдэй тогтоол бэелүүлхын тула зохихо хэмжээ абахыень РАПО-гой советые, тэрэнэй түрүүлэгшэ П. М. Болоневые партийн обкомой бюро уялгалhан байна. Тэрэшэлэн РАПО-гой худалмэриин хойноhоо хиналта шангадхахыень, тэрэнэй худалмэриие, арга дүршэлые хубилган шэндэхэлгэдэ зохихо туhаламжа үзүүлхыень КПСС-эй Гусиноозерскын горкомые, тэрэнэй нэгэдэхи секретарь А. С. Аржановичые уялгалhан зүйлнүүд тогтоол соо бэшэгдээ.

«Социалис хуули ёно болон эрхэ сахилгын гурим саашадань hайжаруулха, эрхэтэдэй эрхэ болон хуулита аша хэрэгыень сахилгые шангадхаха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дүүргэхэ талаар КПСС-эй обкомой хэмжээ ябуулгануд тухай тогтоол баталагдан абтаа. Хуули ёно хазагайруулха ушарнуудые оттолон усадхахын тула партийна организацинуудай, совет болон хуули гурим сахилгын органуудай, бухы олониитын хүсые нэгэдхэн хүтэлбэрилхыень КПСС-эй горкомуд болон райкомуудые бюро уялгалба. Гүрэнэй болон хэлсээнэй гуримые сахилгын журамай хойноhоо хиналта табихые, социалис зөөри сахин хамгаалха тухай хуулинуудые зрид шууд бэелүүлхыень Госагропромдо, министерство болон албан зургааануудта даалгагдаба. Хуурмаг мэдээ үргэхэ, муу шанартай продукци гаргахэ, эзэн буса, гэм хайрагүйгоор эд зөөри гаргашалха ушарнуудта эсэргүү хүдэлмэри ябуулха талаар предприятинуудай, эмхи зургааануудай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ зриллтэ табигдаа.

Техническэ болон хуули сахилгын инспекцинүүдэй үүргэ дээшэлүүлхые, хүнүүдэй эрхэнүүдые сахин хамгаалха талаар ябуулдаг худалмэри эдэбхижүүлхые, үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые үргэноор хабаадуулхые, хуули сахилгын ёно гуримуудые сахилгын хойноhоо хиналта шангадхахые профсоюзуудай совет оролдохо зэргэтэй.

«Республикын техническэ мэргэжэл олгохо үйлэдгэй училищинуудта механизаторнуудай кадрнуудые бэлдэлгын байдал болон тэрэ хэрэгые саашадань hайжаруулха тухай» тогтоол обкомой бюро баталан абаа. «Ресурсосбережение» гэжэ арбан хоёрдохи табан жэлдэ бэелүүлэгдэхэр харагдалагдаhан республиканска гол программые hайшааhан тогтоол КПСС-эй обкомой бюро ба республикын Министрнүүдэй Совет тогтоол баталан абаhан байна.

Табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабаринуудые болзорhоонь урид дүүргэхэ, Агуучехэ Октябриин социалис революциин 70 жэлэй ойе нэрэ солодоо хүрэмөөр үгтаха зорилгоор республикын ажалшадай 1987 оной социалис уялгануудые КПСС-эй обкомой бюро, республикын Министрнүүдэй Совет, профсоюзуудай совет болон ВЛКСМ-эй обком хаража үзөөд, тэдэнние hайшааhан байна.

Партийно-эмхидхэлэй болон политико-хүмүүжүүлгын худалмэридэ хабаатай бусад асуудалнууд КПСС-эй обкомой бюро дээрэ харагдаа.

Мүнөөдэр Буряадай республикын журналистнуудай XI съезд худалмэреэ эхилхэнь. Эдэбхитэй журналистнуудай, худөөгэй болон худалмэришэн бэшэгшэдэй тэмдэглэлнүүдые энэ номертоо толилбобди.

Манай газетын худалмэридэ штатнабэшэ эдэбхитэй корреспондентнүүдэй нэгэн — Буряадай АССР-эй прокуророй ахалагша туhалагша Любовь Ивановна Балурова болоно. Тэрэ өөрөө удхаар гүнзэгы, hургаал боломоор материалнуудые бэшэдэг юм. Хуули эбдэhэн, хулгай хэhэн, эдилгэ абаhан, ажалдаа хайша хэрэгээр хандажа, гүрэниие ехэзр гарза хохидолдо оруулhан хүнүүд болон бусад гэмтэд тэрэнэй бэшэhэн статьянууд дотор элишэлэгдэдэг, олоидо мэдэжэ болгогдодог байна. Любовь Ивановна тэрэнhээ гадуур районуудай хэдэн прокуророй статьянуудые эмхидхэжэ, редакцида асарhан байна. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэй хэдэг худалмэри мүн лэ олондо соносхогдохо ёнотой гэжэ Л. И. Балурова тоолодог байна бшуу.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

АГУУЕХЭ ЛЕНИНИЙДЭ — БАГЛАА СЭЭГҮҮД

Буряадай АССР-эй Журналистнуудай холбооной XI съездын делегадууд болон айлшад үсэгэлдэр Улаан-Удын Советуудэй талмай дээрэхи В. И. Ленинэй хүшөөдэ баглаа сэсэгүүдые табиба.

МЭРГЭЖЭЛЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Хэнэйшье мэдэhээр мэргэжэлээ дээшэлүүлhэн хүнүүд ямаршье бэрхэшээлые дабажа гарадаг, амжалта түгэсөөр ажалладаг байха юм. Энэ талаар Түнхэнэй районой Туранай совхоздо үбэлэй hарануудта механизаторнууд, таряашад, луговодууд, малшад болон бусад hалбариин худалмэришэд мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг заншалтай болонхой. Эндэ нёдондо жэлэй декабрь hараhаа эхилээд, худөөгэйхидэй үбэлэй hуралсал эхилэнхэй. Совхозой дирекциин захиралтын ёноор ажахын ахамад мэргэжэлтэд тусхай табигдаhан графигаар хэшэлнүүдые үнгэргэнэ.

Механизаторнуудай мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ гээшэ мүнөө үедэ тон ехэ удха шанартай. Эндэhээ ажалай бүтээсэ дээшэлнэ, машинно-тракторна парк ашаг үрэтэйгоор хэрэглэгдэнэ, техникэ зүбоор ашаглагдадаг болоно бшуу. Эдэ бүгэдые hайн ойлгоhон тус совхозой дирекци, партийна, профсоюзай организацинууд энэ шухала хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулна.

Хэшэлнүүд долоон хоногтоо нэгэ дахин ажалай hүүлээр, удэшэлэн үнгэргэгдэнэ.

В. ТУЛАЕВ.

ЭРШЭТЭЙГЭЭР ЯБУУЛНА

Үнгэрэгшэ намартаа хура бороо ехэ ороогүй, хуурайшаг ударилгай байжа, газарай хурьhандэ шиит нойтоной дутамаг, байhаниие хараада абаа, «Октябрьский» совхозой луговодуудай звеноонууд сабшалан дээрэ тошо халяажа, мүльhэ хүргэхэ худалмэриеэ үргэдхэнэ.

Механизатор В. А. Игумновай даадаг звено Зэдэ гол дээрэ СНП-100/80 түхэлэй хүсэтэй бүлүүр станци тодхоод, үнгэрhэн декабрь hараhаа хойшо үдэр hүнигүй эзлжэгээр худалжэ, сабшалан дээрэ, силосэй ургамал тариха газарта бухыдөө 127 мянган хубометр үhа гаргажа хүргөө. Январийн шанга хүйтэн соогууршье бүлүүр станцияа зогсоогогүй. Эндэ 6 хүн худалдэг юм. Звеногой гэшүүд Илья Игумнов, Михаил Гафаров, Алексей Зарубин, Илья Стрекаловский гэгшэд бүлүүр станци бүтээсэтэйгээр худалгэхэ гэжэ оролдоно.

hаяар Алексей Тищенкын хүтэлбэрилдэг звеногойхид баhал бүлүүр станцияа худалгэжэ эхилхэ юм.

Ажахын үнинэй кукурузашан Николай Хайдуков таряалан дээрээ үтэгжүүлгэ гаргажа эхилhээр үнинэй. Бүри намар байхада, наг шэбхэ минеральна үтэгжүүлгэтэй худажа обоолоод, мүнөө тэрэнээ таряалангай захада зөөжэ байна.

Б. ЦЫБИКОВ,
Зэдэн район.

ПОДРЯД ТУhАЛАА

Ерэхэ ургасын хуби заяан hайнаар бэлдэгдэhэн техникэ, машинаhаа мүн лэ эхин үндэhэтэй гэхэдэ алдуугүй. Энэ талаар «Пригородный» совхоздо ажал хэрэгынь яhала урагшатай ябуулагдажа байна. Тус ажахын механизаторнууд шэнэ жэлэй гаратар газарай хурьhэ элдүүрилжэ, тарилгада хабаадуулагдаха машина болон зэр зэмсэгээ заhабарилжа дүүргээ hэн. Мүнөө эндэ бухы культиватор, 8 сеялкэ, 12 плуг, болон борной, сеялкэнүүд — хуу бэлэн болгогдонхой. Бүлүүр 8 станци заhабарилагдаад, тусхай ГОСТ-ын ёноор хадагаламжада табигдаа.

— Худөө ажахын техникэ заhабарилха худалмэри энэ жэлдэ урагшатай ябуулагдана. Энэ харюусалгатай худалмэридэ дүй дүршэлоор баяр механизаторнууд, слесарь-заhабарилагшад хабаадана. Байгша ондо техникэ, машина «эмшэлхэ» тусхай бригада эмхидхээ hэмди. Эндэ 4 хүн худалдэг. Тэдэнэр хамтын подрядай гуримаар ажаллажа, иимэ баясамаар үрэ дүнгүүдые туйлана,— гэжэ совхозой ахамад агроном К. Г. Елистратов хэлэнэ.

Энэ бригада нёдондо октябриин 25-да эмхидхэгдэhэн байна. Эдэнэр ажахытаяа тусхай хэлсээ баталжа, ноябриин 1-hээ байгша оной апрелиин 1 болотор ямар техникэ хэдыдэ бэлэн болгохоб, совхозой дирекци юугээр туhалхаб гэжэ хоёр талаhаа уялга абаа бэлэй. Заhабарилагшадай бэлэн болгоhон техникэ комиссиар шалгагдажа тушаагдан абтана. Энэ кампаниин hүүлээр заhабарилагдаhан техникэ, машинын түлөө бригадын гэшүүдтэ нэмэлтэ түлбэри түлэгдэхэ юм.

Бригадада үнэхөөрөө дүй дүршэлөөр баян хүнүүд олон. Жэшээлхэдэ, нэгэдэхи классай механизатор Г. И. Перменев токариин, гагнуушанай, хүүзэншэнэй мэргэжэл шудалангай. Бэшэниинь баhал иимэрхүү шадабаритай хүнүүд юм. Бригадир, худөө ажахын машинануудай талаар механик М. Т. Музеев даалгагдаhан уялгаяа гүйсэд бэелүүлжэ шадана. Эдэнэй саашадаа ямараар ажаллаhанhаань энэ жэлэй түсэбэй дүүргэлтын сэхэ дулдыдаха байhаниинь элитэ.

Д-Р. ДАМБАЕВ,
манай штатнабэшэ корр.
Ивалгын район.

УРАГШАТАЙГААР...

Хориин районой Хасууртайн совхозой механизаторнууд байгша ондо урда жэлнүүдтэ орходоо техникэ, машинаяа саг соонь бэлдэхые оролдоно гэхэдэ алдуугүй. Эдэнэр энэ харюусалгатай худалмэрээ нёдондо жэлэй октябрь hараhаа эхилhэн байха юм.

Агуу Октябриин 70 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хам оролсоhон тус ажахын таряашад мүнөө бухы сеялкэнүүдээ, плуугуудаа, культиватоонуудаа заhабарилжа дүүргээ. Совхозой олонхи тракторнууд бэлэн болгогдобо.

Худөө ажахын техникэ, машина заhабарилгада дүршэлтэй механизаторнууд В. И. Кожевников, В. И. Ловцов, А. Е. Савватеев, Ю. В. Степанищев болон бусад онсо шалгарна. Эндэ худэлhэн хүнүүд илангаяа заhабарилгын шанарта онсо анхаралта хандуулдаг байха юм. Хасууртайнхид байгша оной февралиин 23 болотор бухы техникэеэ бэлэн болгохоор хараална.

Е-Д. МАНЗАЕВ.
худөө бэшэгшэ.

ТАСС ЭНЭ ЖЭЛДЭ ОРОНОЙМНАЙ БҮХЫ ТҮМЭР ЗАМУУД АЖАХЫ ЭРХИЛЭЛГЫН ШЭНЭ ГУРИМААР

Энэ жэлдэ ороноймнай бүхы түмэр замууд ажахы эрхилэлгын шэнэ гуримда орожо байна. Тиихэдэ худалмэриин үрэ дүнгүүдые эрид hайжаруулгада, хэлсээтэ уялгануудые дүүргэлгэдэ гол анхарал хандуулагдаха юм. Түмэр замай транспортын ба транспортна барилгын худалмэришэдэй профсоюзай январийн 15-да Москвада худалмэреэ дүүргэhэн XXIV съездын делегадууд шэнэ эрилтэнүүдтэ үндэhэлэн, булад харгы замуудай коллективүүдэй ажал ябуулгые нарижуулан hайжаруулгын, тэдэнние саашадань хүргөөлгын онол арганнуудые зүбшэн хэлсэhэн байгаа.

Олон жэлэй турша соо ехэ гээгдэлдэ ороhон түмэр замай транспорт мүнөө худалмэреэ зарим тэды hайжаруулжа байна гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Габ'ше поезднуудай ябасын графигые нарижуулан hайжаруулхын, вагонуудые улам бүри ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхын, хүнүүдые хангалгын хэмжээе дэшэлүүлхын, бусад зорилгонуудые шиидхэхын тула ехэ юумэн хэгдэхэ эзргэтэй. Социалис мүрысөө hуулаар эмхидхэhэнэйнгээ, хүтэлбэрилhэнэйнгөө түлөө профсоюзай комитедүүд эрид шангаар шүүмжэлэгдэбэ.

Социальна hалбариие хүргөөлгэдэ делегадууд ехэ анхаралаа хандуулаа. Эндэ ехэ хубилалтануудай болоошье hаань, хүнүүдэй hуудал байдал, амаралта мүнөө үе сагай эрилтэдэ хүрэмэ бэшэ байна.

Профсоюзай организацинуудай ажал ябуулгые шэнэдхэн хубилгалгын, эмхидхэлэй ба хүмүүжүүлгын худалмэриие hайжаруулгын харгы замууд съезд дээрэ хараалагдаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советдэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо Г. А. Алиев, КПСС-эй ЦК-гай транспорт ба хэлхээ холбооной таhагые даагша В. С. Пастернак, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ С. А. Шалаев болон хэдэн министерствэнүүд ба албан зургааануудай хүтэлбэрилэгшэд съездын худалмэридэ хабаадаhан байна.

Хүтэлбэрилхы органууд, шалгалтын комисси, СССР-эй Профсоюзуудай XVIII съездын делегадууд hунгагдаа.

Эмхидхэлэй пленум болоно, И. А. Шинкевич профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшээр дахинаа hунгагдаба.

[ТАСС].

ШАГНАЛ

Олон жэлэй туршада ашаг үрэтэйгөөр эрдэм шэнжэлгын худалмэри ябуулhанайнь түлөө, турэhөөр 50 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, СССР-эй Науканнуудай академиин Сибириин отделениин Геологиин институтэй ахамад эрдэмтэ худалмэрилэгшэ, геолого-минералогическа эрдэмэй доктор **Литвиновский** Борис Абрамовичые Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаа.

* * *

Олон жэлэй туршада үнэн худалмэрэйнь түлөө, турэhөөр 50 наhа гүйсэhэн дашарамдуулан, Улаан-Удын горгүйсэдкомой комбинатна ажахын тусхай авторитетэй мастерскойнуудай техник **Микулицкий** Борис Давидовичые Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаа.

НЭРЭ ХҮНДЭДӨӨ ХҮРЭМЭ БАЙХА

Январийн 15-да ниислэл хотодо нээгдэhэн энэ юрэ бусын выставкын Түбэй зал соо эмхидхэгдэhэниинь дэмы бэшэ. Юуб гэхэдэ, Москвагай Поклонно хада дээрэ бодхоогдохо Илалтын памятнигай гол хүшөөгэй эрхим hайн эскизэй проект зохёохо талаар сонос-хогдоhон бүхэсоюзна нээмэл конкурсдо хабаадагшадай бухы зохёолнууд имагтал энэ зал соо багтаха аргатай бшуу.

Энэ хүшөө онсо өөрсэ юм. 1941—1945 онуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуучехэ дайнда фашис дарлалта мүлжэлгэhөө манай Эхэ ороной бэеэ дааhан байдалые сахин хамгаалhан, дэлхэйн арадуудые аршалан абарhан совет арадай болон тэдэнэй армиин бүхэдэлхэйн-түүхэтэ Илалтын хүндэлэлдэ энэ памятник бодхоогдохо юм. Арадай баатаршалгада зорюулагдаhан хүшөөе арад түмэн өөhэдөө бариха байна. Субботникуудта олдоhон, хубиин нөөсэлгэнүүдhээ абтаhан мүнгэн олон арбаад мянган хүнүүдhээ, предприятинуудhаа, hургуулинуудhаа, дээдэ hургуулинуудhаа 700828-дахи счедто ороно. Энэ шухала, hайн hайхан хэрэгтэ хабаадаха гээшэ нангин уялгамни болоно гэжэ хүн бүхэн тоолоно. Манай үе сагта бодхоогдоhон, Эсэгэ ороной түүхын эрэлхэг зоригтой, хэтэдээ мүнхэ хүүдаhануудта хандуулагдаhан энэ асари ехэ хүшөө хатуу шэрүүн ба баатаршалгата үе саг тухай дурасхаал болоно, ерээдүйдэ орохоhоо гадна, hүрөөтэ үе сагай хүсэл зори эор шэнэ үетэнние зоригжуулха, хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэл тэлэха, дура бүгяаха газар болохыень хүн бүхэн хүсэнэл.

СССР-эй Соёлой министерствын, СССР-эй Уран зураагай академиин, СССР-эй Уран зураашадай холбооной, СССР-эй Архитекторнүүдэй холбооной соносхоhон конкурс бүгэдэ арадай шэнжэтэй байгаа. Энэ конкурс 1986 оной сентябриин 1-hээ декабриин 30 болотор үнгэргэгдөө.

— Энэ болзор соо 377 проект, графическа дурадхалнуудтай 250 бэшэг ороhон байна, —гэжэ конкурсын жюрин түрүүлэгшэ, СССР-эй Уран зураагай академиин президент Б. С. Угаров хэлэнэ. — Мүнөө эдэнь бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаба. Харагшадай hайшаал, дурадхалнуудые жюри хараада абаа юм. Шангуудта хүртэhэн проектнүүдэй выставкэ февралиин 1-дэ нээгдэхэ.

[ТАСС].

АЛДАРТА ОЙЕ АЖАЛАЙ ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУДААР УГТАХ

Январиин 22-то республикымнай ажалша коллективүүдтэ ниитэ нэгэн полит-үдэр үнгэргэгдэхэнь. Тэрэнэй темэ: «ОКТЯБРИИН 70 ЖЭЛЭЙ ОЙДО — ХУРДАДХАЛГЫН ЭРШЭ ХҮСЫЕ СҮМ ЗОРЮУЛХА». Элидхэлшэд, пропагандистнууд болон политинформаторнуудта туһаламжа болгон энэ хуудаһан дурадхагдана.

ЭРХИМ АЖАЛААРАА БАТАДХАХАБДИ

1987 он хадаа Агууехэ Октябриин социалис революциин 70 жэлэй ойн жэл болоно. Манай ажалшад, бүхы түрүү үзэл бодолтой хүн түрэлтэн энэ гайхамшагта үйлэ хэрэгые баяр ёнололой оршон байдалда тэмдэглэхээр бэлдэжэ эхилэнхэй. Ажалша коллектив бүхэн энэ ойн баярые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтаха байһанаа мэдүүлбэ.

Хурдадхалгын, шэнэдхэн хубилалгын эрхэ байдалда хүдэлжэ эхилһэн түрүүшымнай жэл үнгэрбэ. Ямар үрэ дүнгүүдэйгээр энэ жилые түгэсхэжэ, шэнэ табан жэлэй хоёрдохи жэлые эхилбэ гээшэбибди? Партийна организацинуудай, бүхы коммунистнуудай ябуулһан политическа, эмхидхэлэй хүдэлмэри эдэ үрэ дүнгүүдтэ ямар нүлөө үзүүлэбб?

Нэн түрүүн, ажалша бүхы коллективүүдтэ шэнэдхэн хубилгалгын зарим тэдэ хүдэлмэри хэгдэжэ, түрүүшын, муу бэшэ үрэ дүнгүүд харагдажа эхилээ. Ажахы эрхилхэ, ажалай болон гүйсэдхэхы журам һайжаруулха хэрэгтэ тэрэ элэвр харагдана. Эдэнэй ашаар коллективүүдтэ эбтэй эетэй, ехэ юумэ бэелүүлжэ шадаха зохид эрхэ байдал тогтоогдоо.

Хоёрдохёор, хүнүүдэй үзэл бодолдо, ухаанда хубилалтанууд ушөөл удаанаар болоно гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ хадаа хүтэлбэрилхы кадрнуудта илангаяа хабаатай. Гэбэшье зарим хүтэлбэрилэгшэд оөһэдынгөө хүдэлмэрие партийн XXVII съездын шийдхэбринүүдэй ёһоор сэгнэдэг, өөһэдын уялга болон даажа абаһан хэрэгтээ шүүмжэлхы ёһоор хандадаг болоо. Хүдэлмэриин шэнэ онол арганнуудые бэдэрнэ, хэрэглэхые оролдоно.

КПСС-эй Уставай эрилтэнүүдые дүүргэхын түлөө коммунистнуудай харюусалга дээшэлүүлхэ талаар партийна эхин организацинуудай, партийна комитедүүдэй ябуулдаг хүдэлмэридэ хубилалтанууд боложо эхилээ. Ажалша коллективүүдтэ, партийнабэшэ хүнүүдтэ коммунистнуудай үзүүлдэг нүлөөн харае байса һайжараа. Олон партийна организацинуудта хүтэлбэрилэгшэд болон коммунистнуудай тоосоон шагнагдана, залуу коммунистнуудтай хөөрэлдөөн үнгэргэгдэнэ.

Тэрэшэлэн үзэл сурталай хүдэлмэриин аша үрые дээшэлүүлхэ арганнуудые бэдэрхэ хүдэлмэри бэһэл ябуулагдана. Мүнөө энэ хүдэлмэри ажалша коллективүүдтэ, хүн бүхэнтэй хэгдэнэ. Хүнүүдэй һанал бодол мэдэжэ, хүсэл эрмэлэлыень хараада абаха шухала. Онсолон хэлэхэдэ, шэнэдхэн хубилгалга удаанааршье һаа хэгдэжэ, хурдадхалгын замда гаража байна гээшэбди.

Энээниемнай үнгэрһэн жэлэй ажалай дүнгүүд сэхэ гэршэлнэ. Хүдөө ажахыда алхам урагшаа хэгдээ гэжэ тооломнобди. Гүрэндэ һү, мяха, ороо-һо, овощ худалдаха түсэб үлүүлэгдэжэ, энэ жэлые бага үндэһэ һуури дээрэ эхилбэбди. Гүрэндэ һү худалдаха даабари 14 мянган центнерээр, мяха — 2400 центнерээр үлүүлэгдэ. Ороо-һо таряанай, хартаабхын ургаса урда жэлэйхиһээ дээшэлээ. Жэшээлхэдэ, Байгалай туршалга-үйлэдбэриин ажахы таряалангай гектар бүриһөө 19,4 центнер ороо-һо хурягаа. Истокско, Твороговско, Колесовскын һү һаалиин фермэнүүдэй коллективүүд үнөөн бүриһөө жэл соо гурба мянга гаран килограмм һү һаа-һан байха юм. Тиихэдэ 40 һаалишан энэ хилые дабажа гаранхай. Ханделиин совхозой һаалишан Любовь Андреевна Изюрьева жэл соо үнөөн бүриһөө 3968 килограмм һү һаажа, бусадта эрхим түрүү ажалай жэшээ харуулба. Энэ хилэдэ дутэлһэн һаалишад олон. Тэдэнэр ерэхэ жэлдэ үшөө һайн үрэ дүн туйлаха байһанаа мэдүүлнэ.

Энэ жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ үбһэ тэжээл — бүхыдөө 27 мянган тонно үбһэн бэлэдхэгдээ. Энэмнай түсэбөөр хараалагдаһанһаа 5 мянган тонноор ехэ болоно. Мүн силос, сенаж дараха, витаминтай нотооной гурил гаргаха, һолоомо бэлэдхэхэ түсэб дүүрэгдэнэхэй.

Үнгэрһэн жэлдэ промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 9 процентээр, ажалай бүтээсэ 7,9 процентээр дээшэлээ. Промышленна бүхы предприятинууд үйлэдбэриингөө хэмжээе имагтал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар нэмээһэн байна. Капитальна барилга дээрэшье мүн лэ ехэ амжалта туйлагдаа. 1985 онойхиһоо 40 процентээр ехэ гэр байра ашаглалгада үгтөө. Барилга-хабсаралгын ехэ хүдэлмэри хэгдэ. Олон промышленна предприятинуудней үнгэрһэн жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэһэн юм.

Эдэ бүгэдэл манай районой ажалшадта Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн баярай жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые ябаха эшэ үндэһэ, арга боломжо үгэһэн байна. Социалис уялганууд ажалша коллектив бүхэндэ зүбшэн хэлсэгдэжэ,. бүхы ажалшадай һанал бодол хараада абтаһан, арга боломжонуудтай гүйсэд тааралдуулагдаһан байна. Иигэжэ эдэ уялганууд КПСС-эй райкомой пленум дээрэ баталагдан абтаа һэн. Мүнөө партийн райкомой, партийна бүхы организацинуудай гол шухала зорилго гэхэдэ, ажалшадайнгаа бэедээ даажа абаһан хүнгэн бэшэ эдэ уялгануудые бэелүүлгые хүтэлбэрилхэ, али болохоор туһалха хэрэг болоно. Районой ажабайдалай бүхы һалбаринуудта боложо байнан хубилалтануудые бүри үргэдхэхэ, хүгжөөхэ хэрэгтэй. Энэ талаар лэ коммунистнууд өөһэдынгөө шиидхэхы үгэ хэлэжэ. Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн нэрэтэй солотойгоор угтахын тулада дэлгэрһэн социалис мүрысөөе толгойлхо ёһотой.

Үнгэрһэн жэлдэ туйлаһан үрэ дүнгүүднай хэнэйшье һанаае амаруулха ёһогүй. Тэдэнэе бүри арьбадхаха, дээшэлүүлхэ зорилго бэелүүлхэ хэрэгтэ абтаһан социалис уялгануудней хандуулагданхай гээшэ. Тэдэ республиканска, районно газетэнүүдтэ толилогдонхой. Тиимэһээ тэрээн тухай дурдаһанай хэрэгшье үгы хаш. Үнгэрһэн жэлэйминай дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, районой арадай ажахын бүхы һалбаринуудта нөөсэ арга боломжонууд айхабтар ехэ байна. Хэһэн, дүүргэнэнээ нарин нягтаар шэнжэлжэ үзэхэ, үйлэдбэриин хүсэ шадал гүйсэд хэрэглэхые оролдохо, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ тон шухала. Гэбэшье хүнүүдэй эдэбхитэй хабзадалгагүйгөөр тэрэнэйминай хэгдэхэгүй байһаниинь ойлгосотой. Үшөр иимэһээ хүн бүхэнэй, илангаяа коммунистнуудай харюусалга дээшэлүүлхэ ёһотойбди.

Партийн райкомой, партийна эхин организацинуудай энэ талаар бэелүүлхэ, шиидхэхэ асуудалнууд олон. Жэшээнь, районой ажахынууд, промышленна предприятинууд жэгдэ бэшээр хүдэлнэ. Нэгэ газартай, байдалараашье адли байһан аад, олон ажахынууд хөөр ондоо үрэ дүнгүүдтэйгээр үнгэрһэн жэл түгэсхөө. Хандалиин совхозой таряалангай гектар бүриһөө 12,3 центнер таряа суглуулжа абаа. Энэмнай район соо эгээн бага үрэ дүн болоно. Нёдондо болоһон районно партийна конференци дээрэ тус ажахын ахамад агроном В. М. Конев таряалангай үрэжэл дээшэлүүлхэ хэмжээ абаагүй байһан тула шүүмжэлэгдээ һэн. Тезд тэрэ энээнһээ тобшолол хэзээ үй, хүдэлмэриеэ һайжаруулаагүй байна бшуу. Үшөө нэгэ жэшээ. Байгалай модоной баазын, Клюевкын леспромхозой коллективүүд түсэбөө дүүргэнгүй, районой промышленностие гэдэргэнь татаба. Эндэ директорнүүд һэлгэгдэһэн байгаа. Тезд шэнэ директорнүүдшье ажал хэрэгээ һэргээжэ шадаагүй байнаа. Эндэхи партийна организацинууд хүтэлбэрилэгшэд-коммунистнуудһаа шанга асуулта хэзээй, коммунистнуудые эршээ ажалда элсүүлжэ үшөө шаданагүй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Коммунистнуудые үйлэдбэриин гол участогууд дээрэ хубаарилан табижа, ажалша коллективүүдтэ партийна нүлөө үзүүлхэ асуудал муугаар шиидхэгдэнэ.

Эдэ эжшээнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, партийна эхин организацинуудай дайшалхы үүргэ, коллективэй ажалай дүнгүүдэй түлөө хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга үшөөл нуда байһан зандаа. Түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридэ удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Энэ жэлдэ районоймнай колхоз, совхозууд, промышленна предприятинууд ажахы хүтэлбэрилгын шэнэ гуримда оробо гээшэ. Ажахын тоосоо, бригадна подряд нэбтэрүүлхэ шухала. Хүдөө ажахыда абажа харахэ болоо һаа, мүнөө бии байһан һү һаалиин 26 фермын 17-ниинь, гахайн 8 фермэ, шубуушадай 7 бригада ажалай эсэгэй дүнгөөр салин хүлһээ абаха гуримаар хүдэлнэ. Энэ жэлдэ бүхы ажалша коллективүүд ажахын тоосоондо оруулагдаха болоно. Тиимэһээ партийна эхин организацинууд энэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй. Шэнэ гуримда орохо хэрэгые коммунистнууд лэ удеридаха, хаа хаанагүй жэшээ харуулха ёһотой.

Районой социальна хүгжэлтын талаар уялга соомнай ехэ зорилгонууд табигданхай. Энээниие партийна организаци бүхэн онсо анхарал дороо абаһахай, һайн һуудал дабалгалтай, сэдьхэл тэгшэ хүн хэзээдэшье һайнаар, дүүрэн хүсэндөө хүдэлдэг гэжэ һайн ойлгонобди. Үшөр иимэһээ гэр байра олоор бариха, худалдаа наймаа үргэдхэхэ, хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгые һайжаруулха гэжэ оролдонобди. Гэбэшье энэдэ бэһэл дутуу дунданууд олон. Гэр бариха үнгэрһэн жэлэй түсэб дүүрэгдэгүй. Эндэб эд бараагаар зоной эрилтэ хангажа шаданагүйбди. Эдэ бүгэдые усадхаха хэмжээнүүд хараалагдаад бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

1987 оной түсэб, абаһан социалис уялгануудней хүнгэн бэшэ. Абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Тэдэнийе коммунистнууд лэ толгойлжо, өөһэдынгөө жэшээгээр бусадые дахуулха, үндэр бүтээсэтэй ажалда элсүүлхэ байһаниинь элитэ.

Манай районой бүхы ажалшад, коммунистнууд Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн хүндэлэдэ абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, түрүү ажалай ёһо заншалнуудые үргэлжэлүүлхэ, нэрэ хүндыень алдаршуулха байха гээд партийн райком батаар найдана.

В. КАНИБАЛОЦКИЙ,
КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь.

Энэ удэр Агууехэ Октябриин алдарта ойе ямар амжалтанууд болон ажалай бэлэгүүдээр угтаха тухай, арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хүгжэлтын, шэнэдхэн хубилгалгын асуудалнууд тухай ажалша коллективүүдтэ хөөрэлдөөн болохо байна.

Бидэнэй урагшаа дабшалтын, ороноймнай социально-экономическа хүгжэлтэ хурдадхалгын бага үндэһэ һуури XII табан жэлэй түрүүшын жэлдэ табигданхай. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев совет арадта Шэнэ жэлээр амаршалан хандахадаа, иигэжэ тэмдэглэгээ һэн: «Үнгэрэгшэ жэл хадаа КПСС-эй XXVII съездын, Совет гүрэнэй түүхэдэ онсо һуури эзэлхэ ёһотой съездын жэл болоно. Үнгэрһэн жэл эрэлхэг зоримгой бэдэрэлгэнүүдэй жэл, эршэтэ габшагай ажалай жэл болоо. Һаяын сагта ухаан бодол соо, түсэбүүд дотор хараалагдаһан хубилалтанууд арад түмэнэй ажал хэрэгүүдтэ бодотоор бэелүүлэгдэжэ байна».

80-яад онуудтахи промышленна үйлэдбэриин ургалтын эгээн үндэр хэмжээн табан жэлэй түрүүшын жэлдэ туйлагданхай. Агропромой хүдэлмэридэ зарим тэдэ хубилалтанууд үзэгдэнэ. Орон дотор 210 миллион шахуу тонно ороо-һон гэхэ гү, али урдахи табан жэлэй дунда зэргын ургасада орходоо 30 миллион тонноор ехэ ургасада хуряагдаа. Хартаасбха, овощ болон фруктнуудай, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгын болон гүрэндэ худалдалгын хэмжээн хераа байса дээшэлээ. Хүн зоной һуудал байдал һайжаруулгын талаар, гэр байра барилгые үргэдхэлгын талаар хэмжэнүүд абтагдаа.

Промышленность, барилга, транспорт болон хүдөө ажахын һалбаринуудай жэлэй дүнгүүд республикын газетэнүүдэй хуудаһануудта үргэнөөр харуулагдаа гээшэ.

Туйлагдаһан амжалтануудай хвжуугаар шиидхэгдэгүй олон асуудалнууд, бии байгаа дутуу дунданууд тухай ниитэ полит-үдэртэ зүбшэн хэлсэхэ шухала. Район бүхэнэй, ажалша коллектив бүхэнэй ажалай үрэ дүнгүүд энэ үдэртэ шүүмжэлхы ёһоор шэнжэлэгдэхэ ёһотой.

Ерэһэн жэлэй гол шухала илгаань гэхэдэ, бүхы индустри, агропромышленна комплекс, транспорт, хэлхээ холбоон, хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын албан гэхэ мэтэ шэнэ эрхэ байдалда худэлхэ юм. Эд хэрэгсэлнүүдые хэлсэгэнэй ёһоор эльгээхэ түсэбые 100 процент дүүргэлгэ болбол тэдэнэй хүдэлмэриие сэгнэлгын гол үрэ дүн болохо ёһотой. Тиин түсэблэлгэшье хубилагдаха, һалбаринууд болон предприятинууд бэеэ даагаад хүдэлдэг болохо юм. Республикымнай «Электромашина», авиационно заводуудта хүн зоной үргэн хэрэглэмжын зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ дээрэ гүрэнэй тушаан абалгын гурим нэбтэрүүлэгдэжэ захалба. Бүтээгдэһэн продукциин шанарта үндэр эрилтэнүүд хаа хаанагүй табигдаха ушартай.

Партийн обкомой бюро, Министрнүүдэй Совет, Профсоюзуудай совет болон ВЛКСМ-эй обкомой бюро һаяхана Кабанскын районой, Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабаринлгын заводой, гэр барилгын комбинадай, «Нижнеангарсктрансстрой» трестын 708-дахи СМП-гэй болон Мухар-Шэбэрэй районой «Родина» колхозой ажалшадай Агуу Октябриин 70 жэлэй ойдо табан жэлэй хоёрдохи оной түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ гэһэн социалис уялгануудые һайшаагаа.

Эдэ түрүү коллективүүдэй зорилгонууд тодорхой хэмжээ ябуулганууданр үндэһэлэгдэнхэй. Ажалай шанар болон ашаг үрые, ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй, ажалай эмхидхэл нарижуулан һайжаруулһанай, журам бэхижүүлһэнэй, шэнэ техникэ болон түрүү технологи хэрэглэһэнэй, түлишын-эмшэ хүсэнэй, материально-түүхэй эдэй, мүн бусад нөөсэнүүдые али болохоор алмаһанай ашаар үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаха эрмэлэлтэй.

Мүнөө үедэ энэ эдэбхи үүсхэлые республикын ажалша коллектив бүхэн дэмжэхэ уялгатай. Энээн тухай хөөрэлдөөн хадаа ниитэ полит-үдэртэ эубшэгдэхэ гол асуудалынь болохо ёһотой бшуу.

Ниитэ полит-үдэрнүүдэй аша үрые яажа дээшэлүүлхэ тухай бултандаа бодомжолхо болоо гээшэбди. Ажалшадай һанамжа тухай хэлэбэл, иимэ: полит-үдэрнүүд саашадаашье хэрэгтэй, тезд тэдэнийе эмхидхэлгын хэмжээн заатагүй дээшэлүүлэгдэхэ ёһотой. Илангаяа ажалшадай зүгһөө ороһон зубшэл, һанамжа дурадхалнуудта онсо анхарал хандуулагдаха зэргэтэй. Энэ хүдэлмэридэ дутуу дунданууд үшөөл олон гэжэ һанагдана.

Һаяар үнгэрэгдэхэ полит-үдэртэ гол шухала анхаралаа гээгдэлдэ ороһон ажалша коллективүүдтэ, түрүүшүүлэй тоодо орохоёо «яарадаггүй» коллективүүдтэ хандуулха хэрэгтэй. Агуу Октябриин 70 жэлэй алдарта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахыень тус коллективүүдые зоригжуулхе, уялгануудаа бэелүүлгын тодорхой программа абахадень туһалха гээшэ тон шухала.

Манай обществодо эхилһэн шэнэдхэн хубилгалга улам хүгжэжэ, эршэдэжэ байнхай. Ажалдаа шэнээр хандаха эрилтэ үе сагнай хүн бүхэнэй урда табина. Ажалайнгаа эршые шангадажа, шэнэдхэн хубилгалгын эршэ дабшасада хүсэ нэмээгээ һаа, Агуу Октябриин алдарта ойдо эгээн эрхим бэлэг барихамнай дамжаггүй.

С. БАЛДУЕВАЙ.

Галина Владимировна Вторушинагай нэрэ республикынай мэдээжэ болонхой. Тэрэ XII табан жэлэй жэлдэ үнөөн бүриһөө 4515 килограмм һү һаажа, хамгаалалтын эрхим һаалишан гэжэ нэрлэгдээ бшуу.

Һураалсалай «Байгал» ажахын (Ивалгын район) бригадын коллективэй партгрупорг юм. Тэрэнэй хүтэлбэрилгэдэ 9 коммунист хүдэлнэ. Тус партийна бүлэг ажалшадай дунда ажалай жэшээ харуулдаг, коллективэй ажалай дүнгүүдтэ горитойгоор нүлөөлдэг гээшэ. Фермын бүхы бултадаа гурбан мянгатанай клубай гэшүүд юм.

Г. В. Вторушина Агуу Октябриин алдарта ойе энэ амжалтануудаар угтахаар зоригжонхой.

С. БАЛДУЕВАЙ.

ЭРДЭМЭЙ ТУЙЛАЛТАНУУДТА ТУШЭГЛЭ

1985 оной декабрь һарада РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет республикымнай хоншодой урда хэрюусалгатай, ехэшье зорилгонуудые табяа һэн. Тодорхойлбол, гэгдэл болон дутагдалнуудаа түргоор усадхажа, хони үсхэбэрилгые эршэмтэйгээр, ашаг урэтэйгоор хүгжоо-һонэй ашагр 1990 он болотор нооһо үйлэдбэрилгые 5,9 мянган тоннодо, хоншой мяха — 18 мянган тоннодо хүргэхэ, тингэжэ эдэ продуктнуудые мүнөөнэйхиһоо 26,1—35,3 процент хүрэтэр дээшэлүүлхэ зорилго табигдаһан байна. Тиин энэ зорилго бэелүүлхэ хэрэгтэ сойдыгоо хубита оруулжа байһан Ивалгын районой Ивалгын ОПХ-гай суута хоншодой нэгэн болохо Софья Банзаракцаевна Шиндаева гэнсашье ажал тухайгаа бшэ, мүн мал ажалай эн һалбари хүгжөөхэ талаар оорынгоо һэнамжануудые дурадхана.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар асари ехэ хүдэлөөн улам үргэдэжэ байнхай. Мүнөө сагта хоншон гээшэ хурьга абаад, нооһо хайшалжа тушаагаад, һууха бэшэ, хонин бүхэнэйнгөө ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхэ тодорхой арга замуудые бэдэрхэ, олохо ёһотойбди. Хонидой үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэреэ гуримшуулан, аша үрэтэйгөөр ябуулхаһаа гадна ашаг шэмэтэй хонидыо тусгаар шэлжэ амяарлаад, үсхэбэрилжэ туршахада муу бэшэ байха. Урдандаа ажахыдамнай һүрэг бүридхэхэдөө, һаһыень лэ хараада абадаг байгаа. Харин мүнөө, абтаһан нооһонойнь шэнарые, мүн хэмжээе хараада абажа, һүрэг бүридхэгдөө юм. Тиимэһээ һүрэг бүхэндэ эмэ эубагуудаһаа гадна хоёрдохео, гурбадахяа гү, али дүрбэдэхэшье хурьгалха хонид бии байха.

Буряадай худөө ажахын эрдэм-шэнжэлгын институдай эрдэмтэдэй энэ туршалгые һайшааха байнаб, Юуб гэхэдэ, хонишод олохон гол юумэ һая бэшэ. Ороо-һо мадэхэгүй байгаабди. Жэшээнь юрын аргаар, наһыень хараада абажа бүридхэнэн һүрэг хонидые даажа абаад харуулһалхада үбэлжэлгын хахадһаа гү, али шанга хүйтэнэй эхинһээ олон хонид хүшэ тамираа алдажа, түргэн туража захалдаг. Дүршэлтэй бэрхэ хонишод иимэ хонидоо саг дары обёоржо, һүрэгөө амяарлаад шэмэ, шанартай тэжээлээр тордидог гуримтай. Заримдаа үбэлжэлгын үедэ заабол түрүүлэн туража доройтодог хонид бии байдаг. Бидэ хонишод иимэ хонидые доторой үбшэнэй гээшэ гү, гэжэ һэжэглэнэбди. Иигэһээр үбэлоо дабажа ногоон дээрэ гарахадаа, эдэ хонид хүшэжэ һайжардаг. Зүгөөр олон юумэ мэдэхэгүй бидэ хонишод үбэлэй һараануудта туража доройдог хонидоо зундаа заал һаа, голодоһондо гаргажа, һүрэгөө холодуулхые оролдоноо-би. Энэмнай буруу байбал даа. Эрдэмтэдэй тусгаар туршалга, ажаглалта хэхэдэнь эгээл ашаг шэмэтэй гэхэ гү, али нооһо өхээр үгэдэг хонидной үбэлжэлгын хахадһаа түргэн туража захалдаг байшоо. Иигээд байхадаа хонишон бүхэн эгээл ашаг шэмэтэй хонидоо жэл бүхэндэ түүбэрилэн голодоһондо гаргажа, бегаар нооһо үгэдэгшье һаа, шэрхи бэетэй хонидые үлөөжэ, олошоруулдаг байһамнай элирээ. Энэ дутагдалые элирүүлжэ үсэдхэха зорилготойгоор ажахыдамнай эхэ хонидой һүрэг үнгэрһэн жэлһээ эхилжэ, ашаг шэмээрээ бүридүүлэгдэбэ гээшэ.

Хони үсхэбэрилгэдэ ажаллажа захалһаар үнихэнэйбди. 1983 он болотор бидэ Сэлэнгын районой «Бестужевский», Сэлэнгын совхозуудта эхэ хонидые даажа абаад ажаллаһан байхабди. Тэрэ үедэ эхэ хонин бүриһөө хурьга түлжүүлжэ, зуутан-хоншодой эзргэдэ хэдэн удаа гараа һэмди. Удаань 1983 оной зунай сагта Ивалгын ОПХ-да ажаллахаар нүүжэ ерээбди. Энэ муу дүн туйлагдаагүй. Жэшээлбэл, нёдондо манай бригадта 100 эхэ хонин бүриһөө 123 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүхэнһөө 4840 грамм нооһо хайшалжа тушаагаа бэлэйбди. Тиихэдэ хурьган бүхэниие дунда эзргээр 23 килограмм шэгнүүртэйгээр эхэнэнь һалгаагдажа тушаагдаа.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ хараалагдаһан түсэб ехэ. Ажахын түсэбэй ёһоор, хонин бүриһөө 4600 грамм нооһо хайшалжа, хурьган бүхэнһөө 20 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэйгээр эхэнэнь амяарлахабди. Манай бригада Агуу Октябриин 70 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулжа, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абахаһаа урид бии байгаа арга боломжёо хаража, сэгнэжэ үзөө. Тиигэжэ байгша ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 120-һоо үсөөн бэшэ хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ-талаар хоёр жэлэй даббри дүүргэхэ уялга абаа һэмди. Түмэрөөр һайнаар хангагдаад байгаа һаа, дээшэлүүлэгдэнэн уялгаяа сүм бэелүүлжэ шадахабди. Шэнэ гуримаар хүдэлхэдөө, түмэрэй хаядаһа ехээр хэрэглэхые оролдоноби. Нэгэдэхи кварталай туршада участогнай үргэдхэгдэжэ, үшөө нэгэ шэнэ тухэрэлгэ тодхогдохо юм. Тиигэжэ ажалаймнай эрхэ байдал һайжаруулагдаха. Ноябриин 7 болотор абаһан уялгаяа дүүргэхэдэ, жэлэй түгэсэтэр 15 мянган хабтагай гаргахэбди,— гэжэ бригадир И. А. Абзаев зорилгонуудаа тодорхойлоо һэн.

Буряедай түрүүшын гигантда хори гаран жэлэй туршада ажаллажа байһан бригадиртай, суг худэлдэг нүхэдэйнь хөөрэлдөөд байхадаа, суута энэ бригада хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаха гэжэ һанагдаа һэн. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр үгэһэн үгэсэ оло дахин батадхаһан, нэрэтэй түрэтэйгоор бүхы даабринуудаа дүүргэһэн байха юм.

Д. АМОГОЛОНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: зүүн гараа А. Д. Борисов, В. И. Стахурский, В. И. Агафонов, бригадир И. А. Абзаев.

Д. АЛГАЕВАЙ фото.

1986 ОНОЙ ДҮНГ

Республикадамнай промышленна продукци үйлэдбэрилгын ургалта, урдахи жэлэйхиэй сасуулхада, 5,6 процентээр, ажалай бүтээсэ 4,5 процентээр дээшэлээ.

Үйлэдбэриин 13 цех болон участок комплексноор оньһожорюулагдаа, автоматизацилагдаа. Шэнэ түрүү 90 технологи үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ, мүн 267 тухэлэй шэнэ эд хэрэгсэлнүүд гаргагдадаг болоо.

Худөө ажахын ажалшад гүрэндэ һү, мяха, үндэгэ, ороо-һо худалдаха, мүн үбһэ тэжээл бэлдэхэ түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэһэн байна.

1985 ондо орходоо, 22.265 тоннаар ехэ һүн, 13.411 тоннаар ехэ мяхан, 21.666 мянгаар олон үндэгэн гүрэндэ тушаагдаа.

1985 ондо 1804 килограмм һүн һаагдаһан байгаа һаа, 1986 ондо һаамхай үнөөн бүриһөө 1971 килограмм һүн абтаа.

Республикымнай барилгашад гэр байрануудые, нууд, саад, ясли-лалгада оруулха барилгуудаа дүүрг Гол шухала техническа дүнгүүдэй т даабаринуудаа транспорт бэелүүдаа наймаанай процентээр, хүн зо лэмжэ хангалгын процентээр дээшэ

XII табан жэлэй түсэбүүдэ жэлэй түсэбүүдэ ноонь урид дүүр коллективүүд гэхэ орденто локомот һабаринлгын завод фрам-молибденэй, нарки сэмбын, бе бельно-модо боб комбинадууд, Цит иск, «Татарский к Сэлэнгын ЦКК, Ш промхоз, Элхин риллын, Тимлюй асбоцементно зүй водууд мүн болон

1987 ОНОЙ ТҮСЭБ

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ, БАРИЛГА

Биталагдаһан бүхы хэлсээнүүдээ түгэс бэелүүлжэ, ажалай бүтээсэ 4 процентээр ургаха, үйлэдбэриин хэмжээ 3,3 процентээр дээшэлүүлхэ хараатай. Гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанда эд бараакай эрьесэ [эдэб архи худалдалгын хэмжээе тооломнуйгоор] 7,4 процентээр, хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээе 16,9 процентээр дээшэлүүлхээр хараалагдана. Арадай хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгэ 7 процентээр ургаха юм.

Капитальна барилгын хэмжээн жэлэй түрүүшэ 14,8 процентээр ургаха юм. Бүхыдөө 470 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүд ашаглалгада тушаагдаха.

Гусиноозерско ГРЭС-эй табадахи энергоблок бэлэн болгогдохо. Түгнын шулуун нүүрһэнэй уурхайн, Улаан-Удын 2-дохи ТЭЦ-эй болон бусад үйлэдбэриин ба социально-ажаһуудалай барилгануудта ехэ анхарал хандуулагдаха, ехэ хэмжээнэй барилга хэгдэхэ түсэбтэй.

ТҮСЭБ

ХҮДӨӨ АЖ

1987 ондо бүхы... ган тонно ороо-һо мяха үйлэдбэрилгэ тонкодо, һү үйлэдбэ мянган тоннодо миллион үндэгэ зорилго табигдана.

Худөө ажахын үйлэдбэрилгын хэмжээ лика дотор 619,6 хэриг хүрэтэр, таряа таын секторэр—4 тэрэ үедэ малшад түхэриг хүргэгдэ дана. Үндэгэ хангана. гын хэмжээн, 1986 Хэшээлэхэдэ, «Улаан-тэ орходоо, 3 уран һайханай б тэрэ тоодо нимэ — 2 процентээр

Түсэбэй ёһоор, н ноо 1900 килограм даха, хонин бүхэ лограмм нооһо-ха, нэгэ тахяанаа абтаха.

Агропромышленн сын хүгжэлтэдэ 19 түхэригэй капитальн болгонууд зорюулг лэй туршада бүх толгой малай бай ашаглалгада оруу

Агроп... ... ...

ТАЯ!

ай нэрэ республик
табан жэлэй түрү
hy hаажа, респ
эгдэ бшуу.
ын район) Түбэй
эрэнэй хүтэлбэ
йна бүлэгэй г
оллективэй ажал
. Фермын hаал
тэшүүд юм.
лдарта ойе ажалл
нхой.

БАЛДУЕВАЙ ф

Уран бэлиг—арадай баялиг

ҮН БҮХЭНИЙЕ ХАБААДУУЛХА

...дай зохёохы худэлмэриин ...ой фестиваль манай тос... ...та, ажахы предприяти ... организацинуудта үн... ...дэжэ байна. Фестива... концертын репертуарнуу... ...хэрэже үзэхэдэ, манай ...ствын ажабайдалда КПСС-...элбэрилхы үүргые, СССР-...д зоной хани барисаа... ...элбоое, совет арадай эр... ...жалые магтан түүрээhэн ...hайхан шүлэг, дуунууд ...блигтэнэй концертын ...ммые шэмэглэнэ. Хүн ...сулаа сагые аша туhа... ...э үнэргэхэ, эдлуушуул, ...уд болон багашуулые ...hайханай харалгада олоор ...дуулха, хүнүүдэй бэлиг ...барие элирүүлхэ, hайн ...гэй клубуудые, бусад ...инүүдые байгуулха хү... ...эндэ тус фестиваль ехэ ...үүлнэ.

...дай зохёохы худэлмэридэ ...лагдаhан фестивальда ...ша олон коллективүүд, за... ...ул, дунда hургулинуудай ...нар, hурагшад, худөө ...н мэргэжэлтэд, ажалай ...дайнай ветеранууд ха... ...ла. Мүнөө үедэ энэ фес... ...ийн түрүшын шата үн... ...гэжэ байна. Тэрэшэлэн ...нюгеугудта соёлой бай... ...дай худэлмэри hэргээ... ...мүнөө үеын эриллтэдэ ...ь болоо. Манай районой ...валь Удын, Хориин, сов... ...дай, Хүрбын леспромхо... ...мэргэжэлэй 37-дохи учи... ...ын уран hайханай хара... ...тиихэдэ хүгжэмэй hур... ...ын hурагшадай дуунай ин... ...тнуудаэр эхилээ hэн. Мүн ...ридприяти, организацийн ...hайханай коллективүүд ...дапсаа.

...нөө Агууехэ Октябриин ...лис революцида зорюу... ...аhан фестиваль урда жэл... ...hэргэгэдэгэ фестивальда ...одоо янгалаше олон ил... ...й. Фестивальда хабаада... ...Байна дээрэ, тосхон бү... ...концерт хүрүулна, кон... ...hн эгэл hайн номернуу... ...ажахынгаа түбтэ хүн зо... ...анхералда дурадхана. Эн... ...гажа гаргашад мурысэжэ ...л. совхозуудай түбүүдтэ ...лой байшан соо дуу, ...мөө эдэлүүлнэ. Тиихэдэ ...бэлигтэн, зураата дура... ...уулай, элдэб юумэ урла... ...шэлтэй хүнүүдэй бүтээл... ...й выставкэ үнэргэгдэнэ. ...озой хүтэлбэрилэгшэд, эр... ...худэлмэрилэгшэд, ...ынгаа хүгжэлтэ тухай, ажа... ...ө түрүү дүй дүршэл ту... ...хөөржэ үгэнэ. Тэрэнэй ...эр КПСС-эй райкомой бо... ...арадай депутадуудай рай...

соведэй гүйсэдкомой графигай ёhоор районой түб hууринда соёлой байшан соо экономико болон соёлой удэрнүүд үнэргэгдэнэ. hаяхан Георгиевкын совхозой экономико ба соёлой удэрнүүд үнэргэгдөө. Худөө ажахын хүтэлбэрилэгшэд ехэ шадамараар, тон харюусалгатейгаар эдэ удэрнүүдые эмхидхээ гэжэ тэмдэглэхээр.

Таряа хуряалгын hүүлээр совхозой парткомой, дирекциин, профкомой ба сомоной Советэй гүйсэдкомой хамтын заседани боложо, эдэ удэрнүүдые үнэргэхэ түхай тусхай шиидхэбэри абтаа hэн. Энэ шиидхэбэриин ёhоор ажахынгаа соёлой байшангуудай худэлмэриие hэргээхэ тухай хэмжээнүүд абтаа. Нэгэ hарын турша соо концертнүүд энэ ажахын отделениүүдтэ үнэргэгдэбэ. Совхозой түб hууринда «Шире круг» гэhэн хүгжэмэй, мүн спортивна программаар hонирхолтой удэшэ эмхидхэгдэhэн байна. Эндэ гэр бүлэнүүдэй, мүн хатаршадай, дуушадай, шүлэг уншагшадай дунда конкурснууд, уран зураашадай, урлаха дуршэлтэй хүнүүдэй бүтээлнүүдэй выставкэнүүд үнэргэгдөө. Энэ удэшэ илагшад үнэтэ бэлэгүүдээр, дипломоор шагнагдаа.

Конкурс дээрэ Амгалантын худөөгэй клубые даагша Сергей Иметхенов уран гоёор бүтээhэн зурагуудаа харуулаа. Эндэ Ашангын, Георгиевкын уран гартан элдэб зүйлнүүдээрээ, зүүдхэлэй бүтээлнүүдээрээ хүн зониие гайхуулhан байна. Уран hайханай эдэбхитэд совхозойнгоо түбтэ концерт табижа, тосхоной-нгоо зониие баясуулба. Мүн тэдэнэр Анаагай совхозой хоёрдохи отделениин худэлмэришэдэй урда концерт харуулаа.

Графигай ёhоор hаяхан районой соёлой байшан соо Георгиевкын совхозой экономикын болон соёлой хүгжэлтэдэ зорюулагдаhан удэшэ үнэргэгдэбэ. Совхозой директор П. Я. Захаров ажахы тухайгаа хөөржэ үгэбэ. Совхозой худэлмэришэд, суута hаалишад, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат А. Н. Корнилова, республикын hаалишадай гурбан мянгатанай клубай гэшүүн М. Б. Ширапова, совхозой суута хонишон Г. Г. Дондоков, комбайнернууд В. Я. Николаев, О. Я. Катин, В. И. Лужников гэгшэд ажалай мурысоондэ түрүү hуури эзэлнэд. hүүлэй жэлнүүдтэ социально-экономическа хүгжэлтын талаар ехэ ажал ябуулагдаа. Мүнөө жэл богонихон сэг соо Ашангын отделениин худөөгэй клуб капитальнаар заhабарилагдаhан байна. Тиихэдэ Георгиевкын, Амгалантын соёлой байшангууд уран гоёор шэмэглэгдээ. Хүгжэмэй инструментнүүд, мүн бусадшье хэрэгсэлнүүд абтагдаа. Мүнөө үедэ совхозой соёлой байшангууд үбэлэй үедэ худэлмэришэдые hайнаар хангаха тухай үүсхэл гаргаа. Совхозой худэлмэришэд үнэргэгшэ жэлэйнгээ түсэб дүүргэхээр хараалаhай. Гүрэндэ hу тушааха түсэбөө hеалишаднай үни дүүргээ гэжэ П. Я. Захаров эндэ мэдээсээ.

Концертын программа соо ород, буряад композиторнуудай дуунууд, тиихэдэ ород, буряад, эвенк хатарнууд олон байгаа. «Ашанга голой эрье дээрэ» гэhэн хүгжэмтэ композиция ,ород ба буряад фольклорно бүлэгүүдэй дуунууд энэ удэшэ эдэлээ.

Эндэ өөрынгөө зохёоhон «Булган талын баатарнууд» гэhэн шүлэгөө Жаргалмаа Гатапова уншаа. Георгиевкын дунда hургуулиин hурагша Катя Убеева Мустай Каримай «Европо —Ази» гэhэн циклhээ нэгэ бүлэг уран гоёор уншажа, олоной hайшаал маттаалда хүртөө. Соёлой байшангуудай директорнууд, клубые даагшад З. Шогдонова, Х. Цырендоржиева, Ц. Дабаева, С. Иметхенов гэгшэд бэлиг шадабарияа харуулаа. Совхозой түүхэ тухай, ажахын социально-экономическа хүгжэлтэ тухай стендүүд, уран бэлигтэнэй гараар бүтээгдэhэн зүйлнүүд хориинхидтэ ехэтэ hайшаагдаа.

Район дотор фестивалиин хөёрдохи шата январь hараhаа эхилхэ. Энэ шатые Анаагай совхозой уран бэлигтэн нэхэх. Ерэхэ жэлдэ дуунай инструментальна, фольклорно ансамбльнуудай, залуушуулай дуунай конкурснууд болохо. Комсомолой организацинуудай дунда уран hайханай бүлэгүүдэй концертнүүд эхилхэ. Бухы энэ ажалай дүнгүүд Алдарта Октябриин hайндэртэ зорюулагдаха юм.

Үнэргэhэн жэлдэ фестивальда хабаадагшад хорёод гаран концерт районой соёлой байшан соо табиhан байна. Шэнжэлжэ үзэхэдэ, дуту дунданууд олоншье hаа, концерт бүхэн олон шэнэ нэрэнүүдые элирүүлээ. Саашадаа уран бэлигтэнэй коллективүүдэй тоо олошоруулха, соёлшодто материально-техническэ талаар туhа хүргэхэ, хүнүүдэй сүлөө сагые hонирхолтойгоор эмхидхэхэ зорилготойбди.

Э. БУДАЕВ,
Арадай депутадуудай Хориин райсоведэй гүйсэдкомой соёлой таhагые даагша.

— Хурдадхалгын, шэнэдхэн хубилгалгын үедэ бидэ уншагшадтаяа уулзажа, өөрынгөө худэлмэри тухай хоорэжэ, тоосожо байнабди, Журналистнуудай худэлмэриин үрэ дүнгүүд республикын ажалшадай ашаг үрэтэ ажалтай нягта холбоотой байдаг ха юм. Жэшээнь, 1986 оной дүнгөөр республикамнай гүрэндэ hу, мяха тушааха түсэбөө бэелүүлээ, энээн тухай олониитэдэ мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүд бэшэhэн, дамжуулhан байха. Газетэдээ эрхим hаалишадта зорюулагдаhан «Алдар солын пьедестал» гэhэн шэнэ ниитэ гаршаг нээжэ, социалис мүрысөөндэ хам оролсоhон гурбан мянгатан тухай бэшэжэ, урма зоригыень бадаруулна гээшэбди. Уншагшадай, иланганаа худэлмэришэдэй коллективэй hанамжа, дурадхалнуудые бидэ үндэреөр сэгнэдэгбди. Саашадаа эршэдхэлгэ, ажалай ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, продукци бүтээлгые ехэ болгохо талаар арга боломжонуудые элирхэйлхэ, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ, хүнэй бэелүүлхэ үүргэ тухай дэлгэрэнгыгээр, шүүмжэлэлтэйгээр бэшэхэ ёhотойбди,— гэжэ «Правда Бурятии» газетын редактор, Буряадай АССР-эй Журналистнуудай холбооной правленийн түрүүлэгшэ И. В. Казанцев хөөрэбэ.

— Ленинэй орденто ЛВРЭ-гэй коллективэй үнинhөө хойшо олон жэлэй туршада зохёохы худэлмэриин нягта холбоотой байнаараа омогорхонобди. Партийн XXVII съездын hүүлдэ совет обществодо революционно хубилалтын шата эхилээ. Тус съездын делегат заводой начальник Виктор Васильевич Саржан съездын hүүлдэ бидэнтэй уулзахадаа, хэhэн ажалаа шүүмжэлхы ёhоор шэнжэлжэ, тодорхой хэмжээ хараалжа, бухы асуудалнуудые шиидхэхэ зэргэтэйбди гээд хэлээ hэн, Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн хүндэлэлдэ ЛВРЭ-гэй коллектив үндэр социалис уялгануудые абаа. Саашадаа заводой худэлмэришэдэй ажалай шиидхэгдээгүй асуудалнууд, дутагдалнууд тухай бэшэхэ, заводой поселогой, худэлмэришэдэй социально-ажаhуудалай хубилалтануудта газетэмнай анхерал хандуулха байха,— гэжэ «Буряад үнэн» газетын редактор Р. Б. Гармаев хэлээд, газетын худэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байhан заводой штатнабэшэ корреспондентнүүдтэ халуун баярые хүргэбэ.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, ажалшадай худэлмэри эдэбхижүүлхэ, олоной дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ оруулжа байhан хубита тухайгаа Буряадай АССР-эй телевидени болон радио-дамжуулгын талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшонор А. А. Бадиев, А. Г. Румянцев гэгшэд тоосоо.

— «Арадай хиналтын экран», худөө ажахын харюусалгата хаhада редакциин бүлэгэй буулгажа ерэhэн материалнууд шэнэдхэн хубилгалгын, хурдадхалгын темэнүүдые элирхэйлнэ. ЛВРЭ-гэй ажалша коллективэй абаhан социалис уялгануд, ажал хэрэгүүд тухай 50 гаран кино-мэдээсэлнүүд харуулагдаhан байна. Ахамад металлург Корнаухов болон бусад нүхэдэй хабаадалгатайгаар дамжуулгануд эмхидхэгдээ. Саашадаашье заводой худэлмэришэдэй ажабайдалтай саг үргэлжэ харагшадаа танилсуулжа байхабди,— гэжэ А. А. Бадиев эндэ сугларагшадые найдуулба.

— «Буряадай худэлмэркшэн», «Худэлмэришэнэй ендэр» гэhэн радио-дамжуулгануудтаа имагтал ажал тухай хоорэхэ бэшэ, мүн худэлмэришэдэй социально-ажаhуудалай асуудалнуудые тайлбарилхэ гэжэ оролдонобди. Ажалшадта зорюулагдаhан концерт тухайгаа захилшадта эртээнhээ мэдээсэхэ болон бусад шэнэ онол арга бодорхэ байхабди,— гэжэ А. Г. Румянцев тодорхойлбо.

Залуушуулай эдэбхи үүсхэлые дэмжэхэ, сүлөө сагыень аша үрэтэйгөөр үнэргэхэ, комсомолой худэлмэри хубилгаха талаар бэелүүлэгдэжэ байhан худэлмэри тухайгаа «Молодежь Бурятии» газетын редактор А. Л. Дружинин тодорхойгоор хоорэбэ. Буряадай номой хэблэлэй шэнэ бүтээлнүүд тухай номой хэблэлэй ахамад редактор Л. Д. Тапхаев тогтоо.

Республикын журналистнууд худэлмэришэдэй табиhан олон асуудалда харюусаа. Партийна бүлэгүүдэй, эхэнэрнүүдэй соводэй худэлмэри тухай материалнууд газетэнүүдтэ үсөөн гарана гэжэ худэлмэришэд тэмдэглээ. Залуушуулые хүмүүжүүлгэдэ анхерал хандуулха шухала гэжэ аппаратна цехэй партбюрогой секретарь Ю. Н. Топский хэлэhэн байна. Барилгын материалнуудаар, избёосхоор хүн зониие хангалгые hайжаруулха, трамвайнуудта дулаасүүлгын зүйлнүүдые хэхэ тухай асуудалнууд табигдаа. Телевизорээ заhуулха гэжэ зобоhон тухайгаа Л. И. Кравцова мэдээсээ. Огород ургуулгын шиидхэгдээгүй асуудалнууд дээрэ худэлмэришэн А. Д. Кулешов тогтоо. Телевидениэр буряад хэлэ заалгые hайжаруулха, республикын спортивна үйлэ хэрэгүүдые саг үргэлжэ харуулха гэhэн дуредхал оруулагдаа. «ЛВРЭ-гэй поселогой үйлэсэнүүдые ногооруулха, зохид байдалтай болгохо ёhотойбди, энээн тухай газетэ бэшэхэ зэргэтэй» гэжэ механическа цехэй слесарь А. Соболев хэлэбэ.

Уулзалгын түгэсхэлдэ ЛВРЭ-гэй парткомой секретарь А. С. Пиядин үгэ хэлэхэдээ, саашадаа худэлмэришэдэй ажалда, ажаhуудалда гүйсэд анхерал хандуулагдаха байха гэжэ найдуулаа. Хани харилсаанай оршон байдалда үнэргэгдэhэн энэ уулзалга журналистнуудай зохёохы худэлмэридэ, нягта холбоо байгуулгада аша туhатай нүлөө үзүүлхэ байха.

Б. ДАРИЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Уулзалгын үедэ.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

ХУДЭЛМЭРИШЭДЭЙ АЖАhУУДАЛДА АНХАРАЛ ХАНДУУЛХА

(УЛААН-УДЫН ЛВРЭ-гэй КОЛЛЕКТИВТЭ ҮНГЭРГЭГДЭhЭН УУЛЗАЛГАhАА ТЭМДЭГЛЭЛНҮҮД)

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, хурдадхалгын, шэнэдхэн хубилгалгын үедэ оролдолго гарган ажаллажа байhан республикын предприятинуудай нэгэн болохо Улаан-Удын ЛВРЭ-гэй худэлмэришэд Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн хүндэлэлдэ шэнэ социалис уялгануудые баталан абанхай. Тус предприятиин худэлмэришэдтэй республикын журналистнууд уулзаа гэжэ мэдээсээ hэмди. Энэ уулзалгын үедэ зүбшэн хэлсэгдэhэн асуудалнууд тушаа тоосоото хоорэлдөө уншагшадайнгаа анхаралда толилнобди.

хабаадажа байhан заводой штатнабэшэ корреспондентнүүдтэ халуун баярые хүргэбэ.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, ажалшадай худэлмэри эдэбхижүүлхэ, олоной дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ оруулжа байhан хубита тухайгаа Буряадай АССР-эй телевидени болон радио-дамжуулгын талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын орлогшонор А. А. Бадиев, А. Г. Румянцев гэгшэд тоосоо.

— «Арадай хиналтын экран», худөө ажахын харюусалгата хаhада редакциин бүлэгэй буулгажа ерэhэн материалнууд шэнэдхэн хубилгалгын, хурдадхалгын темэнүүдые элирхэйлнэ. ЛВРЭ-гэй ажалша коллективэй абаhан социалис уялгануд, ажал хэрэгүүд тухай 50 гаран кино-мэдээсэлнүүд харуулагдаhан байна. Ахамад металлург Корнаухов болон бусад нүхэдэй хабаадалгатайгаар дамжуулгануд эмхидхэгдээ. Саашадаашье заводой худэлмэришэдэй ажабайдалтай саг үргэлжэ харагшадаа танилсуулжа байхабди,— гэжэ А. А. Бадиев эндэ сугларагшадые найдуулба.

— «Буряадай худэлмэркшэн», «Худэлмэришэнэй ендэр» гэhэн радио-дамжуулгануудтаа имагтал ажал тухай хоорэхэ бэшэ, мүн худэлмэришэдэй социально-ажаhуудалай асуудалнуудые тайлбарилхэ гэжэ оролдонобди. Ажалшадта зорюулагдаhан концерт тухайгаа захилшадта эртээнhээ мэдээсэхэ болон бусад шэнэ онол арга бодорхэ байхабди,— гэжэ А. Г. Румянцев тодорхойлбо.

Залуушуулай эдэбхи үүсхэлые дэмжэхэ, сүлөө сагыень аша үрэтэйгөөр үнэргэхэ, комсомолой худэлмэри хубилгаха талаар бэелүүлэгдэжэ байhан худэлмэри тухайгаа «Молодежь Бурятии» газетын редактор А. Л. Дружинин тодорхойгоор хоорэбэ. Буряадай номой хэблэлэй шэнэ бүтээлнүүд тухай номой хэблэлэй ахамад редактор Л. Д. Тапхаев тогтоо.

Республикын журналистнууд худэлмэришэдэй табиhан олон асуудалда харюусаа. Партийна бүлэгүүдэй, эхэнэрнүүдэй соводэй худэлмэри тухай материалнууд газетэнүүдтэ үсөөн гарана гэжэ худэлмэришэд тэмдэглээ. Залуушуулые хүмүүжүүлгэдэ анхерал хандуулха шухала гэжэ аппаратна цехэй партбюрогой секретарь Ю. Н. Топский хэлэhэн байна. Барилгын материалнуудаар, избёосхоор хүн зониие хангалгые hайжаруулха, трамвайнуудта дулаасүүлгын зүйлнүүдые хэхэ тухай асуудалнууд табигдаа. Телевизорээ заhуулха гэжэ зобоhон тухайгаа Л. И. Кравцова мэдээсээ. Огород ургуулгын шиидхэгдээгүй асуудалнууд дээрэ худэлмэришэн А. Д. Кулешов тогтоо. Телевидениэр буряад хэлэ заалгые hайжаруулха, республикын спортивна үйлэ хэрэгүүдые саг үргэлжэ харуулха гэhэн дуредхал оруулагдаа. «ЛВРЭ-гэй поселогой үйлэсэнүүдые ногооруулха, зохид байдалтай болгохо ёhотойбди, энээн тухай газетэ бэшэхэ зэргэтэй» гэжэ механическа цехэй слесарь А. Соболев хэлэбэ.

Уулзалгын түгэсхэлдэ ЛВРЭ-гэй парткомой секретарь А. С. Пиядин үгэ хэлэхэдээ, саашадаа худэлмэришэдэй ажалда, ажаhуудалда гүйсэд анхерал хандуулагдаха байха гэжэ найдуулаа. Хани харилсаанай оршон байдалда үнэргэгдэhэн энэ уулзалга журналистнуудай зохёохы худэлмэридэ, нягта холбоо байгуулгада аша туhатай нүлөө үзүүлхэ байха.

Б. ДАРИЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Уулзалгын үедэ.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

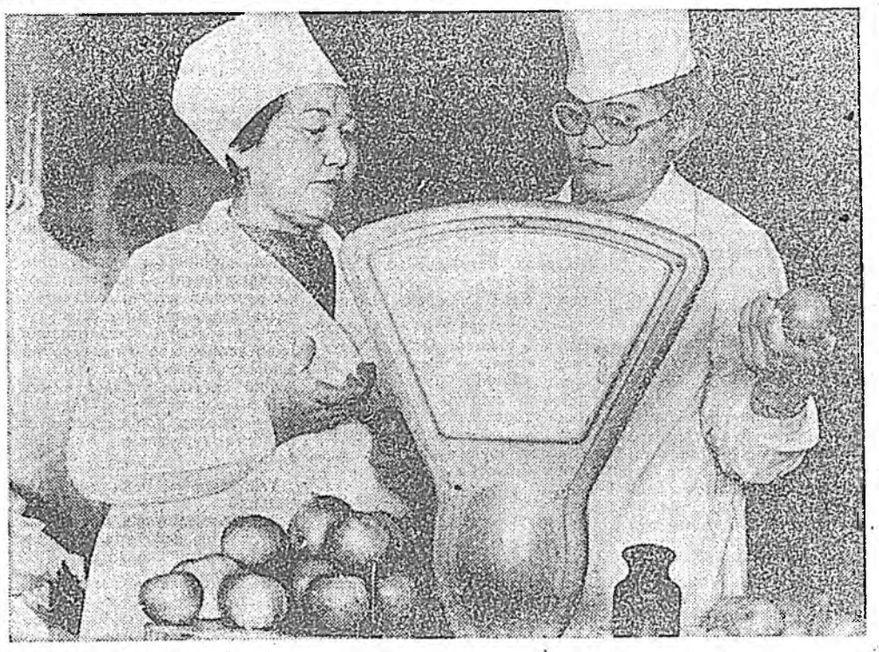

Социалис арадуудаар

БЕРЛИН. Дессау хотын «Галле округ» вагон бүтээлгын заводой коллектив түмэр замай 5 вагон-рефрижератор совет захилшадта эльгээгээ. Сагай уларилай орёо хүшэр эрхэ байдалда хөлын зайда эдэ хоолой зүйлнүүдые зоёхын туладa «ГДР-тэ бүтээгдээ» гэhэн тамгатай эдэ вагонууд хэрэглэгдэхэ. Газаа 50 градус хүйтэнhөө 45 градус хүрэтэр халуун байхада вагонуудай түхөөрэлгэ соо байhан ашаан огто гутахагүй байна.

Дессау хотын вагон бүтээлгын завод республикын эрхим индустриальна предприятинуудай нэгэниинь гэжэ тоологдохол ёhоор тоологдодог. Мүнөө жэлдэ тэрэнэй коллектив 1500 hаа дээшэ меөртэ холодильник бүтээхэ уялга абанхай. Советскэ Союзда, социалис хани харилсаата бусад оронуудта тэдэнэй олониинь худалдаа наймаанда эльгээгдэхэ.

ХАНОЙ. Эндэхи архитектурна институтай байгуулагдаhан сагhаа хойшо 4 мянга шахуу архитекторнүүд болон инженернүүд барилгашад бэлдэгдээ юм. Вьетнамай ниислэлэй олониитэ тэрэнэй 25 жэлэй ойе ургэнөөр тэмдэглэнэ. Ороной городуудай гадаада түхэл шэнжые хубилгалгада, архитектурна шэнэ ансамбльнуудые байгуулгада институт дүүргэшэд горитой хубитаяа оруулдаг. Республикын бухы архитекторнүүдэй 70 гаран процентнь Ханойн дээдэ hүргуулида hуража гараа юм.

Архитектурно-түсэблэлгын ехэ хэмжээнэй худэлмэри бэелүүлхэ зуураа, институтай багшанарай болон студентнэрэй коллектив элдэб хэрэглэмжэн байшангуудай проект зохёохо талаар 300 гаран хэлсээ баталанхай. Национальна кадрнуудые бэлдэхэ талаар ашаг габьяатай байhанай, мүн ойн баяртай дашарамдан, тэрэ нэгэдэхи шатын Ажалай орденоор шагнагдаа.

(ТАСС).

ХИЛЫН САНАhАА

ТАСС АПН

ШУХАЛА АСУУДАЛ ХЭЛСЭГДЭБЭ

НЬЮ-ИОРК. Иран болон Ирагай хоорондо боложо байhан дайнай үедэ Персидскэ тохой руу ороhон худалдаа наймаанай суднануудта добтолхо ябадал олошоржо байна. Уласхоорондын далайн нэгэдэлнүүдэй делегацинтай ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльярэй үнэргэрэгшэ средада ООН-ой штаб-байшан соо уулзалгын үедэ энэ асуудал зүбшэн хэлсэгдэhэн байгаа. Персидскэ тохойдо ороhон худалдаа наймаанай суднануудта добтолгонуудай зорюута хэгдэдэртэнь, схэтэ hанаагаа зобожо байhанаа делегаци мэдүүлбэ гэжэ ООН-ой Генеральна секретарийн түлөөлэгшэ хэлээ. Уулзалгада хабаадагшадай hанамжын ёhоор, энэ хадаа навигацийн эрхэ сүлөөгэй гол ёные бүдүүлигээр хазагайруулhан ябадал болоно.

Энэ райондо сэрэгэй ябуулгануудай үргэдэжэ байhан ушар hанаа схээр зобооно гэжэ ООН-ой Генеральна секретарь тэмдэглээ. Персидскэ тохой соогуур суднануудай ябалгын ажуулгые хангахын тула ООН-ой зүгhөө зарим нэгэн тодорхой алхамуудые абахын түлөө Ажуулгыйн Соведэй, мүн хабаатай ороныдай правительствануудай зүгhөө шухала дэмжэлгэ хэрэгтэй гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

СССР-эй ҮҮСХЭЛНҮҮД ТУХАЙ

ДЕЛИ. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацийн соносхоhон Эб найрамдалай уласхоорондын жэлые бүтэдэ нинтын эб найрамдалай ба ажуулгүй байдалай жэл болгохо зорилготойгоор Советскэ Союзай хэhэн бүтэмжэтэй hайн алхамуудые Индийн коммунистнууд үндэреөр сэгнэнэ гэжэ Индийн Коммунис партийн Национальна Советэй Генеральна секретарь Ч. Раджешвара Рао КПИ-гэй Нацсоведэй Түбэй секретариадай Делидэ болоhон заседанийн дүнгүүдээр үнэргэрэгдэhэн пресс-конференцин дээрэ үгэ хэлэхэдээ, онсолон зааба.

Ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалга зогсоохые оролдон, СССР жэл хахадай турша соо али бухы ядерна тэhэлэлгэнүүдые hэгэ талаhаа болоулhан байгаа. Энэ үедэ США ядерна туршалганууда үргэлжэлүүлжэ, үнэрилтэ хэhээр лэ байба гэжэ Ч. Раджешвара Рао тэмдэглээ. Рейкьявигта болоhон уулзалгын үедэ Советскэ Союз горитой ехэ бууртануудые хэхэдээ, ядерна буу зэбсэгүүдые хороохо, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые замбуулинан дайдада гаргалгые зансуулан сараха ехэ хүсэлэнтэй байhанаа харуулаа hэн. Зүгөөр «одото дайнда» бэлдэхэ хараа шэглэлээ Вашингтоной үеэд нэтэрүүгээр бэелүүлжэ байhанhаа уламжалан, ядерна буу зэбсэгүүдые хороохо тухай үгээ ойлголсолгоор СССР-эй болон США-гай хоорондо амжалта туйлаха талаар арадуудай этигэл найдал бууру hүргэгдэhэн байгаа. Арадуудай, тэрэ тоодо Холбоото Штадуудай арад зоной бууруушаажа байгааашье hаань, американ захиргаан ядерна буу зэбсэгүүдые хизаарлаха хэлсээнүүдые, тусхайлбал, ОСВ-2 Договорые хазагайруулhан байха юм.

Дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал хангаха хүсэлэнтэй бухы хүсэнүүдтэй харилсаа холбоо тогтоохоор тэрэнэй ороднодо байhыень Советскэ Союзай шухала дурадхалнууд батаар гэршэлнэ гэжэ КПИ-гэй Национальна Советэй Генеральна секретарь хэлэбэ. Эб найрамдалта совет үүсхэлнүүдые дэмжэхыень, дай журөөдэhэн хархис хүсэнүүдэй харата ябуулгануудые зайсуулан сарахыень Ч. Раджешвара Рао Индинн эб найрамдалай тала баригшадые уряалаа.

АРАД ЗОН hАЙШААНА

ДЕЛИ. ДРА-гай хүтэлбэринн соносхоhон хараа шугам шухала удха шанартай байна гэжэ «Патриот» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Сарал Патра тэмдэглэбэ. «Афганистанай хүтэлбэрилэгшэдэй таргаhан үүсхэлые үргэн нинтэ арад зоной hайшаан дэмжэхэ байhаниинь арсашагүй,— гэжэ тэрэ мэдүүлээ.— Энэ хадаа ороныйгоо олонхи районуудта нэрэ хүндэтэй болоhон правительстын амжалтатай ажал ябуулгын үрэ дүн мүн».

НИКОСИ. Афганистанда нинтэ национальна эблэрэлгэ түйлахые бүмбэрсэг дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бухы хүсэнүүд мэдүүлнэ гэжэ эхэнэрнүүдэй эмхинн Бүхэнирэй федерацийн генеральна секретарь Э. Парчилли ТАСС-ай корреспондентэй хоорэлдэхэдөө мэдүүлээ. Энэнь орон дотор амгалан тайбан байдал хангаха эрилтэ табина. Эндэхи байдалые амгалан тайбанаар, политическэ аргаар гуримшуулан hайжаруулхые хүсэжэ байhанаа ДРА-гай хүтэлбэри элирхэйлэн харуулба.

СОВЕТ-АМЕРИКАН ХУДАЛДААЕ ҮРГЭДХЭХЭ

НЬЮ-ИОРК. СССР-тэй худалдаа наймаанай-экономическа холбоо барисаа тогтоохо политикаяа шэнээр хаража үзэхэ урлатайгаар американ мэдээжэ экономист, Дьюкын университедэй профессор Томас Нейлор Рейганэй захиргаанда хандаба. Америкын аралжаа наймаашад өөhдтэнь ашатай туhатай хэлсээнүүдые баталха, СССР-тэй шухала, али алиндань ашатай туhатэй харилсаа холбоогоо hайжаруулха арга боломжонуудаа алдажа байна гэжэ тэрэ «Джорнэл оф коммерс энд коммерштл» газетэдэ толилуулhан статья соогоо тэмдэглэнэ.

Хэрбээ нимэ бодомжогүй политикын бэелүүлэ дэжэ үргэлжэлүүлэгдэв гээшэ hаань, СССР-эй худалдаа наймаанай гол партнериуудай дундаhаа США огтолон гаргагдашахадаа болохо байна. Тиин американ корпорацинуудай абажа шадаха ёhотой байhан тусхай саарна дансануудые бүсад оронууд абаха юм гэжэ тэрэ онсолон зааба.

Советскэ Союз тухай хуушанай hанал бодолоо США орхижо, СССР-тэй худалдаа наймаае хашаhан харшалhан али бухы хизаарлалгануудые болоулхын тула бухы шухала хэмжээнүүдые абаха ёhотой гэжэ Нейлор тоолоно.

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАМГААЛХЫН ТҮЛӨӨ

ХАНОЙ. Эб найрамдалай уласхоорондын жэл КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой январийн 15-да хэhэн Мэдүүлгэ дотор тодорхойлогдоhон энэ зуун жэлэй hүүл болотор ядерна буу зэбсэг гүйсэд дүүрэнээр усадхаха талаар шэглүүлэгдэhэн совет эб найрамдалта үүсхэлнүүдэй hүлдэ тэмдэг доро үнгэрбэ. Эб найрамдал хамгаалгын, гадаадын оронуудай арадуудай хани барисаа тогтоолгын ба hанцалаа нэгэдэлгын Вьетнамай комитедуудэй Ханойдо болоhон хамтын заседани дээрэ энээн тухай тэмдэглэгдээ. Үнгэрhэн жэлдэ ниитын эдэ эмхинүүдэй ажал ябуулгын дүнгүүдые тэрээндэ хабаадагшад согсолhон байгаа. СССР-тэй, бусад социалис оронуудтай, бухы дэлхэйн түрүү үзэлтэй ахэ сүэнүүдтэй аха дүүгэй хани барисаагаа, бата жагсаалаа бэхижүүлхэ гээшэ эдэ эмхинүүдэй ажал ябуулгын гол шэглэл болобо.

Дэлхэй дээрэхи, тэрэ тоодо Азн-Номгон далайн оршондохи байдалые гуримшуулан hайжаруулха талаар Советскэ Союзай гаргаhан хүсэлэл оролдогнуудые бэелүүлхые оролдожо байhан ушарынь доктриниын бодото зорилго болоно.

САГААН БАЙШАН СОО УУЛЗАЛГА БОЛОБО

ВАШИНГТОН. Ядерна ба замбуулинай буу зэбсэгүүдээр Женевэдэ үнэргэгдэжэ байhан совет-американ хөөрэлдөөнүүд дээрэ США-гай делегацийн толгойлогшо М. Кампельмантай, мүн американ делегацийн гэшүүд М. Глитмантэй, Р. Лемантай президент Р. Рейган Сагаан байшан соо уулзаба.

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые улам дэбэргэхэгэhэн хараа шэглэлhээ арсахые американ тала хүсэнэгүй, Рейкьявигта Советскэ Союзтай үгэсэ ойлголсолгонуудые үшөө дахин хаража үзэхые hанаашалжа байhыень президентын уулзалгын hүүлээр хэhэн мэдүүлгэ тодоор гэршэлнэ. Тусхайлбал, «одото дайнай» программала бэелүүлжэ, буу зэбсэгүүдые замбуулинай дайдада гаргахые эрмэлзэжэ байhанаа тэрэ үшөө дахин баталба.

ТОКИОГОЙ НОМГОН ДАЛАЙН ДОКТРИНА

ТОКИО. Японой гадаадын хэрэгүүдэй министр Тадаси Куранари Фиджийн ниислэл — Сува хотодо үгэ хэлэхэдээ, «Номгон далайн бүлэглэлэй ерээдүйдэ» гол анхаралаа хандуулба. Киодо Цусин агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Номгон далайн урда хубида Японой бэелүүлхэ гадаадын политикын гол шэглэлнүүд энэ «Номгон далайн доктрина» соо найруулагдана. Энэ райондохи политическэ байдал тогтууритай болгохые, арал дээрэхи гүрэнүүдтэ экономическа туhаламжа үзүүлхые хүсэжэ байhанаа Куранари элирхэйлээ. Шэнжэлэгшэдэй hанамжын ёhоор, Японой болон Холбоото Штадуудай дэлхэйн энэ райондо стратегическэ hанаашалгануудаа бэелүүлхые оролдожо байhан ушарынь доктриниын бодото зорилго болоно.

ТОЛИ

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ:

- Эхэ тухай үгэ
- *Залуу шүлэг-шэнтэй танилсагты*
- Баатар хүсэтэй хүн тухай
- *Дайнай үеын дуунуудһаа*
- Танай сүлөө саг

ҮНЭР БҮЛЫН ЭХЭ

АННА ЖАМЬЯНОВА анха түрүүн Ульдэргэ нютагай бэри боложо бууһанаа үсэгэлдэрэй үзэгдэл мэтэ тодоор һанадаг. Ой модоор холо, нэлэнхы үргэнөөр нэмжыһэн Гүбээ гэжэ тала нютагта үдэһэн хорин наһатай бэриин хурса һонюуша харасада Ульдэргэ нютаг үнэхөөрөөшье ульгэрэй һайханаар үзэгдөө һэн ха. «Ульдэргэдэ ой модон газаагаа, Үдэһөө захалаад уһа голыньшье олон, хада уулын хаяа хүбөө олонтой гоёл газар даа» гэжэ хүнүүдэй хэлсэхые багадаа олол шагнаһан хадаа хойто дабзан дээрээшье һаань гаража, тэрэ һайхан дайдые харагша һайб гэжэ ехэл сэдьхэгшэ бэлэйб. Ульдэргын бэри болохо зүмни татадаг һэн гээбы» — гээд Анна Цыреновна тэрэ холынгоо хаһые дурсан байгаа һэн.

Аннын ажал худэлмэридэ дадалтай, бүхэриг байһые шэнэ нютагайнь зон абаһаар мэдээ һаабза. Түрүүшынгээ жэлдэ Будэ-Сэди нүхэртээ зуһаг хонидые харууһалжа, Заха Толгойдо үбэлжэбэ. Обоотынгоо үбэртэ зуһаба. Хони хаража ядахашье юумэнь үгы һэн. Колхозой түрүүлэгшэ Дондок-Доржо Анданович Бальжанов Анна бэриин хонишон бэрхэ үгтайе уридшалан мэдэһэн тула, тэрэ ажал дурадхаһан байгаа ха юм.

— Бишни баабайтаяа Хара Хушуун, Булганай үбэрөөр хера багаһаа малда абаһан, адуулһаншье хүн гээшэб, юрэдөө һаалинн мал абаад, хамһажа худэлхэдөө ядахагүйбди. Яаба хээбэшье миниишни һурамхи ажал байха,— гэжэ нэгэтэ Будэ-Сэди Аннатаяа удаан зүбшөө һэн. Тиигээд лэ тэрэ намартаа Анна Жамьянова Хүһан Хушуунай һүнэй фермын һаалишан боложо ошоо бэлэй.

ТЭРЭ ГЭҺЭЭР хорин табан жэлшье хэдорон ошожо, хольн дулаан эзрэлгээн мэтэ һиирэг дурасхаал сагай зайда үлөөнхэй ха.

— Хүһан Хушуундаа хорин табан жэлэй саана тэрэ гэртэ орожо, арба гаран жэлдэ ажаһуугаа гээшэ һэмди. Тэндэ байхадаа, үндэр наһатай баабайгаашье үргэмжэлөө, үри бэнэрээшье удхэжэ захалаа һэмди,— гээд Анна Цыреновна хуушанай залгалаа байшан тээшэ уяран харана.— Юумэн бүхэн сагай сагаан тоохондо дарагдаха ушартай ха юм даа Тиигэбшье тэрэ залуу хаһадамнай, нялха багашуултайнай дулаагаараа бөөмэйлһэн хуушан хара гарнай мүнөөшье уриназ харагдадаг, үмхирэн татабашье, ульһаа алдаагүй һэн тула тугалай гэр болгогдонхой. Бүри урда сагта, арбаад оноор гэжэ гү, нютагай дархашуулай, байза хэд гэжэ баабайнай нэрлэгшэ гээшэ һэм, бариһан гэр юм,—гээд хэлэгшэ бэлэй. Юумые бүхөөр шэнартайгаар хэхэ бүтээхэ гээшэ энээнһээ удхатай ха юм даа. Барилгын модо отолхо саг гээшэ нарибшалан сахигдадаг байгаа гэхэ. Тиимэһээл модон гээшэнь сеһа бороодо, һалхи наранда хахардаг задардаггүй, үмхирдэг хубирдаггүй байжа болоо,— гээд тэрэ хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ.

БУДЭ-СЭДИ ШОЙРОПОВИЧ Анна Цыреновна хоёр анхан хэлсэһэн ёһоороо һаалиингаа ажалые хамһажа бүтээһээр ерээ. Тэдэнэй арбан хүбүүд, басагад бултадаа энэ Хүһан Хушуунда «мүу борьбоёо» гээгээ. Гансал тэдэнэй үрдаа хараха аха заха Намдаг хүбүүнэй армиин албанда ябахадаа, аюулда орожо бусаагүйнь аргашьегүй гомдолтой бэлэй. Удаадахи Рэгээмаа басаган нютагайнгаа ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадта оёдолшоноор ажаллана. Нанзад хүбүүн Буряадай хүдөө ажахын институдта ветеринарна факультедэй 4-дахи курсын студент юм. Бальжан-Ханда ерэхэ жэлдэ Улаан-Удын кооперативна техникум дүүргэжэ, ажалайнгаа замда гараха. Тиигээд лэ 9-дахи классай Доржо ахай түрүүтэй, 1-дахи классай одхон Алдар дахуултай, 4-дэхидэ һурадаг Дулма-Жабаа дундаа хэнэй һухай улаан табан хүбүүд Ульдэргынгөө дунда һүргуулида тухагүй ябажа байдаг.

Анна өөрөө Николай ахатаяа, Баярмаа гэжэ дүү басагатаяа эртүүр эсэгэһээ гээгдэжэ, хонишоноор ажалладаг Рэгээмаа эжыгээ дахажа өөдөө болоһон юм. Тиимэһээ бага наһанһаа эжыдээ туһалалсаһаар, дүүгээ харалсаһаар ажалай онол дадал эртүүр абаһан байдаг. Хабар, зундаа эжынгээ даашьи хонидые адуулжа ябахадаа, хээрэ зоргондоо наадажа, бэеэ һамааруулжа үзөөгүй, харин хэрэг бүтээжэ, нэгэ удаа ноохо эзрэжэ, нүгөө үедөө тэрээгээрээ үбэлэй дулаан оймһо, бээлэй бултандаа нэхэжэ, дэгээ зүү гүйлгэжэ ябадаг һэн. Забһартань «Үүрэй толон», «Нойрһоо һэриһэн тала» гэхэ мэтын зохёолнуудшье олоор уншагдажа, бултанайнь һонирхол үргэдэгшэ бэлэй.

ӨРЫНГӨӨ гүлмэр наһанай хаһые дурсан, Анна Цыреновна хаа-яа үхибүүдтээ хөөрэжэ һууха дуратай. Тиихэдээ тэрэ сагай шаасалангаар хубсаһа хунарай, хүнэһэ хоолойшье хомор сагта, хубиин, хамтын гэлтэгүй хамаг юумэндэ хүн зоной гамтайгаар хандадаг байһан гуримые тобойлгон, тодоор ойлгуулхые ороддодог.

— Манай түрэлхид, илангаяа эжынэрнай, ажабайдалай далай ехэ ашаан гээшые эзм дээрээ дүмүүхэн тэнсүүлжэ гарадаг байгаа даа. Тэдэнэр лэ бусадтай эзргэ хамтын хамаг ажалда ябалсаад, удэшэндөө тортог хаяһан торшогорхон дэнгэй һүлэмхи гэрэлээр гэр бүлынгөө гэшүүдэй хемаг хахархай, соорхойе хадхаха шэдэхэһээ эхилээд гутал, дэгэл, малгай бээлэй хүрэтэр шэнээр оежо, гэртэхинээ хубсалуулха уялгатай байгаа ха юм. Тиимэһээ хубсаһа хунартаа хүн бүхэн гамтай нариназ хандаха ёһотойшье гээшэ һэн. Мүнөө сагта, бэлэн оегдоһон, бүхэшье сэбэршье гутал, хубсаһанай элбэгжэһэн хаһада, тэдээндээ гамтайгаар хандаха гээшэ — урда мэтэ хүн бүхэнэй харюусалгатай уялга зандаа байха эзргэтэй. Эдэ бүгэдые үе үен дээрээ шахуу түрэһэн үхибүүдтэ багаһаань хойшо хэлэжэ, заабарилжа байгдадаг гэсшэ даа,— гээд Анна Цыреновна энеэбхилнэ.

ГАНСАШЬЕ фермэ дээрээ бэшэ, мүн бүхы колхоз, район соо шударгы ажалай жэшээ харуулжа ябадаг Анна Жамьянова 1979 ондо коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртөө һэн. Мүн тэрэл жэлдэ Эхэ-герой гэһэн үндэр нэрэ эзргэрнь нютагайхидынь, үхибүүдынь халуунаар амаршалһан юм.

— Анна Цыреновна үнгэрһэн жэлэй дүнгөөр гансашье Хүһан Хушуунайнгаа, мүн колхозойнгоо һаалишадэй дунда бэшэ, харин районойнгоо эрхимүүдэй нэгэн болохо ёһоороо болобо. Тэрэ даалгагдаһан 21 толгой үнеэн бүриһөө жэл соо 2573 килограмм һу һааба,— гэжэ «Коммунизм» колхозой эбэртэ бодо малай цехые хүтэлбэрилэгшэ Дондок-Дулма Лыктыпова хэлээ һэн.

— Хэрэг ажалдаа бодото эзэн ёһоор хандажа, үйлэдбэриин шанар, дэлисэ гээшые үдэр бүриин хуулита гүйсэдхэлгэ болгохые ороддоно гээшэбди. Эдэ мэтые арадай ажахын бүхы һалбаринуудта туйлажа эхилбэл, бүхы түрэлэй үйлэдбэри гээшэ гүрэн түрын хэмжээндэ урагшатай түргэн хүргөөгдэхэ, улад зоной ажаһуудал улам дэлгэр баян болохо жэшээтэй. Тиимэһээ орон соогоо үргэнөөр ябуулагдажа байгаа шэнэдхэлгын, хурдадхалгын хүсэтэ хүдэлөөндэ бидэшье хубита нэмэриеэ оруулжа, эршьень нэмээлсэхые, ажал ябуулгынгаа гурим ёһо болгохые эрмэлзэнэбди,— гээд Анна Цыреновна онсолон тэмдэглэнэ.

НЮТАГАЙНГАА сомоной болон райсоведэй олон зарлалнуудай депутат ябаһан А. Ц. Жамьянова залуушуулай хэрэг эрхилэх сагүргэлжын комиссиин гэшүүнээр томилогдодог һэн. Нютагай байгаали хамгаалха тухай, залуушуулай хүмүүжүүлгэ тухай һанамжа дурадхалнуудаа тэрэ сессинүүдэй үзэмжэдэ нэгэнтэ бэшэ табидаг, тэдэнь депутадуудаар дэмжэгдэдэг, шиидхэбэринүүдшье абтадаг һэн ха.

—Будэ-Сэдитэмнай зоной, нютагтаа түншэтэй, үнэр баян, ажалша бүхэриг бүлэнүүдэй нэгэн болонхой гээшэ. Өөрөө Будэ-Сэди Шойропович Хүһан Хушуунайнгаа 120-оод мал магтаалтайгаар адуулдаг. Хүреэтымнай голой, Хэлбэндын нуурые тойроод бэлшээриин эдинсэ аргагүй һайн байдаг, тэдэ бүгэдые эзлжэлэн, Шойроповичнай шадамараар һүрэгөө заладаг гуримтай. Удэшэ, үглөөнэй һаамай үедэ гараа хабсараад, тэрэнэй гэртээ һуухые харахагүйш. Аннынгаа һаалиин ажалла һурамхяар хамһалсажал ябаха. Тиимэһээ үхибүүдыньшье хаана, хэн нэгэнэй ажаллажа байхые хажуу талаһаа хараад байжа һураагүй, хамһалсаадхидаг, хүндэмүүшэ, үрид наатай юм,— гэжэ Хүһан Хушуунай хуушанай һаалишан, Аннада анхан ажалайнь зүбшэл заабари нилээд үгэһэн Дулма Бочиктоевна Дугданова магтан хөөрэнэ. — Будэ-Сэди Анна хоёр түбшэн даруу зантай зон гээшэ. Юрэдөө тэдэнэй бүлэдэ хэрүүл шуураная гаража байһые нютагай нэгэшье хүн дуулаагүй юм. Энэ аргагүй дэмбэрэлтэй оршон байдалда үхибүүдыньшье «шэмхэхэһээ нэгэ мяхатай, шэбэнэхэһээ нэгэ угэтэй» хүмүүжэдэг байна ха юм,— гээ һэн Дулма Бочиктоевна.

— Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ хэн хэн гэшэгүй, хэрэг ажалдаа хаһамжатайгаар хандажа, хэһэн бүтээһэн зүйлэйнгөө шанартай хэмжээгээр саашадаа омогорхожо ябаха ёһотойбди. Агууехэ Октябрь гүрэн түрымнай улад зондо үнэн сэхэ ажал хүдэлмэриһөө уг унгитай жаргал гэшые заяагаа гэжэ залуу үетэндоо жэшээ болгон харуулхын урманда, бидэшье арга боломжоёо эдэбхижүүлэн дабшаха эзргэтэйбди,— гэжэ Буряадай АССР-эй габьяата малшан, үнэр бүлын Эхэ-герой Анна Цыреновна Жамьянова энэхы сэдьхэлһээ этигэл найдалтайгаар мэдүүлнэ.

Б. ЖАНЧИПОВ.

Яруруна.

Шэнэ нэрэ: Доржи ДАМБАЕВ

Залуу зохёолшо Доржи Дамбаев Хориин районой Булам нютагта 1955 ондо түрэһэн байна. 1973 ондо Хориин 1-дэхи дунда һургуули дүүргэжэ гараад, элдэб ажалда ябаа. Түрүүшынь зохёолнууд районойнгоо «Шэнэ Үдэ» газетэдэ барлагдан гараһан юм. Мүнөө Доржи Дамбаев Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай түүхэ-хэлэ, бэшэгэй факультедтэ заочноор һурана. Һаянай Доржи Дамбаев «Буряад үнэн» газетын соёлой ба һургуулиин таһагта ажаллажа эхилбэ.

Залуу зохёолшын хэдэн шүлэг уншагшадай һонорто дурадхагдана.

* * *

ХОЁР ЭРДЭНИ

Хүйтэн шулуун хотодо
Хүнжэл соогоо
хэбтэтэрээ,
Аласай холые зорижо,
Аяншалан тэнэжэ ябатараа,
Аглаг тоонто нютагаа
Абаһаар гэнтэ һанахаш,
Үндэр наһатай эжыгээ
Үгын дээжээр дүрдахаш.

Харатай хүндэ үбшэнэй
Халуун амин соо
дэмырхэдээ,
Инаг гансаяа үгылжэ
Инаглан байжа
гуниглахадаа,
Аглаг тоонто нютагаа
Абаһаар гэнтэ һанахаш,
Үндэр наһатай эжыгээ
Үгын дээжээр дүрдахаш.

Үндэр наһатай эжыгээ
Үгын дээжээр дүрдахаш.
Алдар солын толон дор
Ажал хэжэ ябахадаа,
Үндэр тушаалай һүүри дээр
Үнэн бэеэрээ һуухадаа,
Аглаг тоонто нютагаа
Абаһаар гэнтэ һанахаш,
Үндэр наһатай эжыгээ
Үгын дээжээр дүрдахаш.

МИНИИ НАҺАН

Булжамуур шубуухайн
Бүлбэнүүр жэргээн доро,
Аргалай үнайн утаан
соогуур
Жаргалтай балшар наһамии
Энеэбхилэн, энеэбхилэн
Энээхэн дайдадаа үнгэрөө.
Ургы сэсэгүүдэй
Урган байхада,

Дүрэһэн тэрэнгиин
Дүлэн соогуур,
Одо мүшэдэй
Тодо үедэ,
Гуулин һарын
Гунигта толон доро
Арбаадтай һайхан наһамни
Аалихан һанаа алдаа.
Уурган хүсэтэй
Шуурган соогуур
Баатар үһата
Аадар доогуур
Залуу наһанайм жэлнүүд
Заглин болоод дуулаа.
Хээрэ гаранаб.
Дээрэм — наран.
Хизаар хаймадан,
Хазаар барин зогсоноб.
Тэрээхэн ерээдүйгөө
Эреэхэн таладаа хүлеэнэб.

НАРАН

Гэнэ боложо гү,
Гэнтын аюулһаа гү —
Галта нарамнай унтаршалай.
Газар дээрэ
Гаксашье галхан ялархагүй,
Газар дээрэ — харанхы,
балай.
Тоогүй олон
Тунгалаг үһата нуур,
Горхонууд шэргэхэ.
Таряан, ургамал хатаха,
Табан хушуута малые
Тэнсээнгүй
Тэрээхэн аюул нэрбэхэ.
Найдал ганса:
Нарай багаһаа
Наранай элшэдэ
Нялха бэешни жэгнэгдээ
Нойрмог зүрхэншни
Наһанайшни харгыда
Наранай элшэ дор
бэхижэгдээ.
Эгээл тинмэһээ
Эльгэ зүрхэнэйнгоо
Залиршагүй галханаар
Энээхэн газараа жэгнэхэш.
Эндүүрһэн уладай зүрхэндэ
Этигэлэй ошо түрүүлжэ,
Эбтэй эстэй дахуулхаш.
Юундэб гэхэдэ,
Юртэмсын оёорто бисалһан
зоной

Арадай аман зохёолой абдарһаа

ДАБЛАЙН ШАРА-МЭРГЭН

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ районой Түгные уруудан ошобол, Алташын-Адаг хүрэгдэхэ. Эндэ — Хёлго мүрэнэй хажуугаар хэр үгһаа харгана отогой зон ажаһуудаг байһан юм. Алташын-Адагта гэхэ гү, али Баруун-Хёлгодо Даблайтан гэжэ айл һуудаг һэн гэхэ.

Даблайтан табан хүбүүтэй байгаа. Эгээл бага хүбүүниинь Даблайн Шара-Мэргэн гэжэ суурхаһан байна. Тэрэ хүбүүн баатар хүсэтэй, эдитэй шэдитэй хүн байгаа юм гэдэг.

Шара-Мэргэнэй ябаһан ябадал хадаа үльгэр түүхэ шэнги юм. Би хуушанай угай бэшэгнээ удхалжа, энэ тэмдэглэл бэшээ хүм.

Даблайн Шара-Мэргэнэй гэрлэхэ саг ерээ гэхэ. Тэрэмнай аяар холын Ага нютаг ошожо, наһанайнгаа нүхэрые олохо зорилготой, аян замда мордобо. Олон хүниие абаад, хэдэн паар мори хуллөөд, бултанайнгаа эдихэ, ууха хүнэһэ (тэрэнь өөһэдынь туужа гараһан азергаар адуун) абаад гараа һааб даа.

Хэдэн хоногто ябажа, хүрэхэ газартаа хүрөөд байхадаа, тэдэнэр нэгэ адуугаа барижа, мяхан болгожо, түүдэг табяад, эдеэлжэ, амаржа һууба.

Гэрһээ багайшье холо бэшэ газарта түүдэг сбёорһон нютагай баян ноён ехэ гайхаад:

— Эндэмнай хэн юун ерээд байна гээшэб? Ошоод, асуугаад ерэгты,— гэжэ хоёр хүниие ябуулба. Тэдэ хоёрынь дүтэлжэ ошоод, Шара-Мэргэниие харахалаараа, хэлэниинь тамгалайдаа нааалдашаһандал боложо, юушье асуужа шадангүй бусаба.

— Зай, юуд бэ? — гэжэ ноён асууба даа.

— Аягын шэнээн алаг эреэн нюдэтэй, аймшагтай мантагар хүн бидэнэр тээшэ мүүхайгаар хараа. Тиихэдэнь айһандаа юушье асуужа шадаагүйбди, — гэжэ тэдэнь харюусаба.

Ноён хоёр түшэмэлөө эльгээбэ. Тэдэнь аяншадай ойро ошожо:

— Хаанаһаа ябаһан хэд юуд гэшэбта?— гэжэ асууба. Даблайн Шара-Мэргэн харюусаба:

— Баруун-Хёлгө нютагтай баян Даблайн Шара гэжэ дуулаһан гүт? Юундэ, ямар хэрэгээр ябаһанаа танда хэлэхэгүйб...

Хоёр түшэмэл бусажа, хэлэһэн үгыень ноёндоо дамжуулба. Ноён Шара-Мэргэниие дуудуулба. Шара-Мэргэнэй орожо ерэхэдэ:

— Хаанаһаа ямар хэрэгээр ябажа байһан хүн гээшэбши? — гэжэ ноён асууба ха. Даблайн Шара-Мэргэн гээшэ хүсэндоо, эди шэдидээ найдаһан, юунһээш тунхарихагүй хүн байгаа.

— Би хадаа аяар холын Түгнын адаһаа ерээб. Танай басагаар наһанай нүхэрые хэжэ, нютаг нугадаа ажаһууха гээб. Тиигээд лэ танай зүбшэлые асуухаяа зорижо ерэһэн хүнби,— гэжэ тэрэ харюусаба даа.

— Басагандамнай тахил табяатай юм. Эндээ хадамда гараха гэжэ байгаа юм лэ даа. Та халта хожомдобо гээшэлта даа,— гэжэ ноён харюугаа айладхаба. Тиихэдэнь:

—Зорижо ерэһэн хэрэгээ дүүргэхэл ёһоороо дүүргэхэб, — гэжэ Шара-Мэргэн мэдүүлбэ.

— Тиимэл хатуу зорилготой ерээ хадатнай, би юуш хэлэхэ аргамгүй. Хэнтнаиш намда адли. Иигэжэ хөөрэлдэе: эрын бэрхээр хүсөөреө илажа гараһанда, мориной хүрдаар уриллдаанда түрүүлжэ гараһанда, арһы хурганай хатууе шалгангаа, хадын саана ябаһан улаанай гүрөөһые гурбадахи хабиргаарнь ходо харбаһанда! Иимэ гурбан шалгалтые дабажа гараһантнай минии басагые абаха! — гэжэ ноёной зарлиг бууба. Тиигэжэ хоёр хүрьгэд эди шэдеэ, хүсэ шадалаа туршалсаха болобол даа.

Үглөөдэрынь баян ноён хамаг албата зоноо суглуулба. Хэн хүрьгэн илажа, басагыемнай абахань хаб гэжэ бүгэдөөроо һонирхон хараха болобо.

«Эрын бэрхээр» гээд, хоёр хүрьгэд барилдажа ороба. Одоо аймшагтай юумэ болоо даа! Добо газарай хонхор болотор, хонхор газарай добо болотор носолдоод байхадаа, Агын хүбүүнэй хүсэ шадал бууранта. Даблайн Шара-Мэргэн нүгөөдөөз дээрэ гэгшээр үргөөд, тооно бурьяса шэдэжэрхиһэн юм гэдэг.

Мори урилдаалга болобо. —Хариин хүбүүе хорложо шадахагүй байгаад, минии басагые яахадань хорообош?! — гэжэ ганираад лэ, толгойн саза хэжэ, өөрьень хорообо.

Даблайн Шара-Мэргэн гэртээ гансаараа бусахадаа, ехэ суухалтай ерэһэн юм гэдэг.

Хүбүүнэйнгээ ерээдүй байхада эсэгэнь нэгэ ламатай уулзаад, абаралаа эриһэн байгаа.

— Хүбүүмни холоһоо һамга асархаа ошоһон юм. Хаража, үзэжэ хайрлыт...

Ламань үзөөд, бунхан бариха, бурханай бэе бүтээхэ, уншалга хүүлэхэ гэжэ абарал бууллгаба. Эдэ бүгэдые бүтээжэ үгэхьень Даблай үбгэн ламые гуйба. Лама гуйлтыень дүүргэбэ. Тиихэдэнь Даблай үбгэн нэгэ һайн мори ламада үргөөд ябуулһан байгаа.

Хүбүүнэйнгээ бусахада, абань эдэ бүгэдэ һониноо хөөрөө ха.

— Ехэл һайн гээшэ,— гэжэ хүбүүниинь зүбшөөгөөд:— аба, тэрэ бурханшни алин бэ?—гэжэ асууба.

— Энэ байнал даа,— гээд, эсэгэнь бурханай хүрэг харуулба. Хүбүүниинь тэрэниие абаад:

—Энэшни үнэхөөрөө бурхан юм һаа, минии годлидо тудагдахагүй,— гэжэ ерээд лэ, сэргэдээ үлгөөд харбаба ха. Саарһан бурхан хаха шуу һүроо ааб даа.

— Энэшни бурхан бэшэ. Шамайе мэхэлээ. Тэрэ ламаш хаанаб?— гэжэ асууба.

— Хяагта руу мордоо һэн,— гэжэ абань хэлэбэ. Даблайн Шара-Мэргэн ламые эрьюулжэ хүсөөд:

— Хүниие мэхэлжэ, худал хуурмаг юумэ хэжэ ябахаа болихош! — гээд, тэрэ ламын тархиие таһа сабшажа һалгараад, морёо абаад, гэртээ бусаһан байгаа...

Үнэн болоһон ушар юм гэжэ үбгэд хөөрэлдэгшэ бэлэй. Ульгэрэй шэнжэтэй болошоһон домог үгэ үндэһэтэй байгаа бээз. Даблайн Шара-Мэргэн шэнги, баатар хүнүүд нютаг нютагта байһан лэ ха юм.

Угайнгаа түүхэ домогые мэдэжэ ябахада, залуу зондо һаалта болохогүй гэжэ һанаад, угай бэшэгнээ һабагша татан бэшэһэн ушарни энэл даа.

Р. ГОМБОЕВ
удхалаан хөөрэбэ.

ТОМО, ЖЭЖЭШЬЕ ҺАА, БАРИГДАҺАЙ...

Амаралтын үдэрнүүдтэ буурал Байгалай эрье шадарай елүүр нюруугаар загаһа барихаа дуратайшуул ехэ олоороо үйрэдэг. Ёһотойгоор загаһашалха дуратаниие январиин янгинама хүйтэншье, профилакториин амаралташье, санаар сэнгэн һолжоролгошье һаатуулжа шадахагүй.

Загаһашалгын аза талаан туршахаяа улад зон Улаан-Удэһөө, Байгал шадарай июгаатуудһаа хэдэн зуугаадааараа амаралтын үдэрые һамбаашалан иишэ ерэнэ.

Хэн мэдэбэ даа. Хахуулида томо сурхай, али гэбэл хадари, үгышье һаа, алгана орожо болохол...

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Байгалай мүльһөөр загаһашалха газартаа зоригшод. 2. Томохон алгана тудалдабал даа.

П. БУРМАКИНАЙ фототекст.

УГТАМЖЫН ДУУН

Хүлеэһэн, хүлеэһэн
ахайнаршай
Хүрэжэл ерэбэл даа, албаа
дүүргээд,
Эршэтэй, түргэлэн алхална
Эрэлхэг зоригтой манай
хүбүүд.

Дабталга:
Хүбүүд, хүбүүд,
Хамаг зоной сэдьхэлэй
Амгалан жаргал сахяат,
Арадайнгаа үреэл дуулаат.
Хаин, хүршэхэн гүрэнүүдээ
Хархисхан хүсэнүүдһээ
далдалаад,
Харнжал нютагтаа ерээшэ
Хатуухан зоригтой манай
хүбүүд.

Дабталга:

Дайнай үеын эдиршүүл

Дайнай шэрүүн жэлнүүдтэ
Дайралдаһан эдиршүүл
Аха зонһоо гээгдэнгүй
Алишье ажал даагаал даа.

Сасуутаншинь баруун тээ —
Сагай эрхээр тэмсэлдэ
Буугаа барин дайлалдаад,
Баатар нэрээр мүнхэрөө.

Үглөө эртүүр эдиршүүл
Үзэг, номоо шудалһаар,
Удын хойно худэлижэ,
Үлэ залган ябаал даа.

Боргожохо болзортоо
Боро хюруу үзөөшэ
Дайнай хаһын эдиршүүл
Даншье эртээр буурал таа.

Аюша ДОНОЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-63-86, — 2-64-36, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, Собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, г. Закаменск — 34-33, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73 п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-00325. Заказ № 16. Индекс 04609